

Theology on the Web.org.uk

Making Biblical Scholarship Accessible

This document was supplied for free educational purposes. Unless it is in the public domain, it may not be sold for profit or hosted on a webserver without the permission of the copyright holder.

If you find it of help to you and would like to support the ministry of Theology on the Web, please consider using the links below:

<https://www.buymeacoffee.com/theology>

<https://patreon.com/theologyontheweb>

PayPal

<https://paypal.me/robbradshaw>

A table of contents for the *Journal of Theological Studies* (old series) can be found here:

https://biblicalstudies.org.uk/articles_jts-os_01.php

pdfs are named: [Volume]_[1st page of article]

except the obvious **solus** for **solutus**. And it is true that translator or scribes, both Greek and Latin, have been puzzled by the queer theology of the prayer: but τὸ ἐν ἐμοὶ πνεῦμα seems to dictate quod est in me **spiritum** (σπ̄m for **xp̄m**): nor does it seem doubtful that **cognita** of the Latin somehow corresponds to νοητός of the Greek. **Omnia** indeed is unrepresented in our present Greek, but (comparing too the Linus version [18. 23] 'quia tu **toto** et modesto tantum spiritu intellegibilis es') I think the Greek of the original Acts must have been something like σὺ [καὶ] μόνῳ πνεύματι νοητός, σὺ πάντα, which the translator misread as νοητὰ σοὶ πάντα, and so rendered **solo tu spiritu es, omnia tibi cognita sunt**.

l. 5. *cod* et omnia in te et quidquid tu. *Gr.* σὺ τὸ πᾶν καὶ τὸ πᾶν ἐν σοί, καὶ τὸ ὄν σύ.

Read et omnia **tu et omnia** in te et quidquid **est tu: tu et omnia** having been omitted by *homoeoteleuton*.

p. 101 l. 4. *cod* Marcelle **quomodo** audisti uerbum. *Gr.* Μάρκελλε, ἤκουσας τοῦ κυρίου λόγοντος.

The Greek gives the right sense: either **quomodo** conceals dñi = domini, or else a word for 'remember' has dropped out after Marcelle.

p. 103 l. 4. *cod* abstine ergo manus tuas a seruis meis, **minus ne senties** si me contempseris. *Gr.* ἀπέχου οὖν τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῶν (omitting the second clause).

Read **minusne, senties** . . . *Minusne*, like *si quominus*, represents a Greek εἰ δὲ μή: 'if you do not, you will find out whether you have despised me.'

C. H. TURNER.

Δαίμων and Cognate Words

THESE notes on δαίμων and the cognate words are part of the material compiled for the proposed *Lexicon of Patristic Greek*, the editor of which (Dr Stone, Pusey House, Oxford) is always glad to receive suggestions.

E. C. E. OWEN.

δαίμων, derived (a) from *δάω, *learn, know*, cf. Plat. *Crat.* 398 B (quoted Theod. *Gr. aff. cur.* 8 p. 915), *Etyim. Magn.* = δαήμων, which Eus. rejects *P. E.* 4. 5 p. 142 B τοὺς μέντοι δαίμονας . . . οὐχ, ἥπερ Ἑλλησι δοκεῖ, παρὰ τὸ δαήμονας εἶναι καὶ ἐπιστήμονας, ἀλλ' ἢ παρὰ τὸ δειμαίνειν, ὅπερ ἐστὶ φοβεῖσθαι καὶ ἐκφοβεῖν: or (b) from δαίω, *to divide, arrange*,

govern (Etym. Magn., and L. and S.), a derivation against which Chrysostom directed his homily *Daemones non gubernare mundum* πρὸς τοὺς λέγοντας, ὅτι δαίμονες τὰ ἀνθρώπινα διοικοῦσι Ben. 2. 246 seq., cf. *ib.* p. 256 D.

(1) *God, the Divine Power* (cl.) *act. Apollonii* 16 τὸ ἰσότημον ἀνθρώπων, ἢ τὸ γοῦν ἔλαττον δαιμόνων, cf. 19, 22. Clem. *protr.* 4. 55. 5 πῶς . . . ἔτι θεοὶ τὰ εἰδωλα καὶ οἱ δαίμονες (used here in the class. sense, though Clem. gives a derogatory meaning to the word). Hipp. *el.* 1. 2. 13 δύο δαίμονας (λέγει, i. e. Zaratas) εἶναι, τὸν μὲν οὐράνιον, τὸν δὲ χθόνιον. Philostorg. *E. H.* 1. 7^a Berl. p. 8³² ὅσους ὁ κοινὸς δαίμων συναπέστησεν τῆσδε τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας ἐξελασάμενος.

(2) *destiny, fortune* (cl.) *lib. Mos.* xvi 10 ap. *Abraxas* (A. Dieterich) p. 186^b ἐρεῖ σοι . . . ποίός ἐστιν ὁ σὸς δαίμων καὶ ὁ ἱεροσκόπος καὶ ποῦ ζήσῃ καὶ ποῦ ἀποθανεῖ σύ.

(3) *the good, or evil, genius of a man, family, &c.* (cl.) Clem. *str.* 2. 22. 131. 4 ὁ Πλάτων τὴν εὐδαιμονίαν τὸ εὖ τὸν δαίμονα ἔχειν (*Tim.* p. 90 C), δαίμονα δὲ λέγεσθαι τὸ τῆς ψυχῆς ἡμῶν ἡγεμονικὸν . . . λέγει. Philo ap. Eus. *P. E.* 8. 14. p. 387 B τὸν . . . ἴδιον δαίμονα, λέγω τὸν ἑαυτοῦ νοῦν. Or. *c. Cels.* 8. 34 Ἑλλήνων . . . οἱ σοφοὶ λεγέτωσαν δαίμονας εἰληχέναι τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἀπὸ γενέσεως (to which Or. opposes Matt. 18. 10).

of a Hero Or. *c. Cels.* 7. 54 τὸν Ἡρακλέος δαίμονα.

of the Roman Emperor Or. *c. Cels.* 8. 65 τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως τὸν δαίμονα ὀμνῶσιν οἱ τὴν τύχην αὐτοῦ ὀμνύοντες.

(4) *a divinity, semi-divine being inferior to the gods* (cl.) Tat. *adv. Gr.* 40 ἐπέφηνε Μωσῆς . . . πρεσβύτερος ἡρώων πόλεων δαιμόνων (quot. Eus. *P. E.* 10. 11 p. 495 A). Athenag. *leg. pro Chr.* 24 περὶ . . . τούτων (θεῶν) οἱ μὲν ὡς περὶ δαιμόνων, οἱ δὲ ὡς περὶ ὕλης, οἱ δὲ ὡς περὶ ἀνθρώπων γενομένων ἐφρόνου. *ib.* 23 (of Thales' and Plato's opinions concerning them). Hipp. *el.* 1. 3. Plotinus ap. Eus. *P. E.* 11. 17 p. 535 B θεοὺς . . . καὶ δαίμονας καὶ ζῶα, φυτὰ τε. Cels. ap. Or. *c. Cels.* 2. 17. Cels. ap. Or. *c. Cels.* 8. 45 δαιμόνων μῆην διέφυγον (*by the aid of oracles*). Dion. Al. περὶ φυσ. 3 (referring to Epicurus) ἀφανῆ δὲ (as opp. to φαινόμενα) θεοὶ τε καὶ δαίμονες καὶ ψυχαί.

used by Celsus of Christ ap. Or. *c. Cels.* 8. 39 ὁ δαίμων ἦ, ὡς σὺ φηῖς, ὁ τοῦ θεοῦ παῖς (Or. comments on this *inf.*).

and of the angels ap. Or. *c. Cels.* 5. 2.

(5) *an evil spirit* as always in Scr. (Matt. 8. 31 and in three or four other places for the much more usual δαιμόνιον), cf. Aug. *de Civ. Dei* 9. 19 and Or. *c. Cels.* 5. 5 αἰεὶ ἐπὶ τῶν φαύλων ἔξω τοῦ παχυτέρου σώματος δυνάμεων τάσσεται τὸ τῶν δαιμόνων ὄνομα: cf. *ib.* 8. 25, 39. Eus. *P. E.* 4. 5. 142 A τὰ . . . θεῖα λόγια . . . ἀγαθὸν οὐδέν' ὀνομάζει δαίμονα . . . ὡς

οὐδ' ἕτερον θεὸν . . . πλὴν ἓνα τὸν πάντων αἰτιον. *id. de mart. Pal.* 4. 13 (*longer recension*) ἐλύττων οἷα δαίμονες (*like devils*). This is the usual belief about δαίμονες among such nations as believe in them according to *Or. c. Cels.* 7. 69 φαύλους . . . δαίμονας οὐ μόνου λέγομεν ἡμεῖς. ἀλλὰ . . . σχεδὸν πάντες, ὅσοι δαίμονας τιθέασιν εἶναι. However, *Or. ib.* 3. 37 has the expression δαίμονας ἀγαθούς as used by the heathen (the Greeks of course held the δαίμονες to be good), cf. *ib.* 4. 24, as equivalent to Christian ἄγγελοι.

whose prince is Satan *Just. apol.* 1. 28 ὁ ἀρχηγέτης τῶν κακῶν δαιμόνων ὄφεισ καλεῖται καὶ σατανᾶς καὶ διάβολος (the addition of κακῶν shews that something of the old sense of *divinity* still remains). *Tat. adv. Gr.* 7 διὰ . . . τὴν παράβασιν . . . ὁ πρωτόγονος δαίμων ἀποδείκνυται, καὶ οἱ μιμησάμενοι τοῦτου τὰ φαντάσματα δαιμόνων στρατόπεδον ἀποβεβήκασι. *Meth. Symp.* 8. 1 ἀντιτεχνούτων ἡμῶν . . . τοῦ διαβόλου καὶ τῶν δαιμόνων. *Greg. Nyss. c. Eun.* Jaeg. p. 367¹⁷ M. 45. 1092 B τῇ ἀποστατικῇ δυνάμει, τῷ διαβόλῳ τε καὶ τοῖς δαίμοσιν. *const. Apost.* 3. 18. 1 τῷ σατανᾷ καὶ τοῖς δαίμοσιν.

Or Beelzebub *Hipp. el.* 6. 34. *Or. c. Cels.* 8. 25.

(a) *their origin—from fallen angels.*

Just. Apol. 2. 5 οἱ . . . ἄγγελοι, παραβάντες τήνδε τὴν τάξιν (of God), γυναικῶν μίξεσιν ἠτήθησαν, καὶ παῖδας ἐτέκνωσαν, οἱ εἰσιν οἱ λεγόμενοι δαίμονες· καὶ προσέτι . . . τὸ ἀνθρώπειον γένος ἑαυτοῖς ἐδούλωσαν . . . καὶ εἰς ἀνθρώπους πᾶσαν κακίαν ἔσπειρον. *Or are the same as the fallen angels* *Tat. adv. Gr.* 20. *Or. c. Cels.* 4. 92.

some (according to Origen) *are fallen angels, and some souls of men* *Or. de pr.* 2. 8. 3. 6^a διττὸν πεφηνῆναι τὸ γένος τῶν δαιμόνων, συγκροτούμενον ἕκ τε ψυχῶν ἀνθρωπίνων καὶ ἐκ κρειττόνων καταπιπτόντων εἰς τοῦτο πνευμάτων, *et sup.* 5.

not (according to general belief) *souls of the dead* *Tat. adv. Gr.* 16 δαίμονες . . . οἱ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιτάττοντες οὐκ εἰσιν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαί. *Chrys. de Laz.* 2. 1 *Ben.* 1. 727 E πολλοὶ . . . νομίζουσι τὰς ψυχὰς τῶν βιαίῳ θανάτῳ τελευτώντων δαίμονας γενέσθαι· οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο, *et inf.* p. 728. *id. in Matt. hom.* 28 (29) *Ben.* 7. 336 B ὀλέθρων δόγμα . . . ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀπελθόντων δαίμονες γίνονται. *But Tertullian thinks otherwise de anim.* 57 in qua (magia) se daemones perinde mortuos fingunt, quemadmodum in illa (idololatria) deos . . . daemones operantur sub obtentu earum (i. e. suicides). So *Apoc. (Test.) Adam.* 4 (ap. *Texts and Stud.* 2. 3, p. 142) speaking of the 4th hour ὥρα δ', ἐν ᾗ διέρχονται δαίμονες ἐν τοῖς μνήμασιν, καὶ ἐρχόμενος ἐκεῖσε βλαβήσεται καὶ φόβον . . . ἐκ τῆς τῶν δαιμόνων λήψεται φαντασίας.

Known as 'powers of the lower world' *Or. in Jo. lib.* 1. 31 (34) τὰ καλούμενα καταχθόνια, ὧν εἰσι καὶ οἱ δαίμονες.

(b) *their Substance subtle, not made of flesh* [cf. (6) (c)] Tat. *adv. Gr.* 15 δαίμονες πάντες σαρκίον μὲν οὐ κέκτηνται, πνευματικῇ δέ ἐστιν αὐτοῖς ἡ σύμψηξις ὡς πυρὸς, ὡς ἀέρος. μόνοις γοῦν τοῖς Πνεύματι Θεοῦ φρουρουμένοις εὐσύνοπτα καὶ τὰ τῶν δαιμόνων ἐστὶ σώματα. *ib.* 16 βλέπονται. . . καὶ ὑπὸ τῶν ψυχικῶν οἱ δαίμονες, ἔσθ' ὅτε τοῖς ἀνθρώποις ἑαυτοὺς ἐκείνων δεικνύντων. *ib.* 14 θνήσκουσι (δαίμονες) . . . οὐ βραδίως, σαρκὸς γὰρ ἀμοιροῦσι. Clem. *Str.* 7. 6. 32 τί οὖν φασὶ περὶ τοῦ θεοῦ; πότερον διαπνέεται ὡς τὸ τῶν δαιμόνων γένος; (who, being of an airy nature, draw sacrificial fumes into their whole system). *id. exc. Theod.* 81. 1 τοῦ πυρὸς . . . τὸ . . . καθαρὸν καὶ ἀσώματος ἀσωμάτων φασὶν ἄπτεσθαι, οἷον δαιμόνων (cf. Tat. *adv. Gr.* 15 *sup.*). Mac. Aeg. *hom.* 4. 9 ἕκαστον . . . κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν σώμά ἐστιν, ὁ ἄγγελος, ἡ ψυχὴ, ὁ δαίμων· ὅτι . . . σώματα τυγχάνει λεπτά. Bas. *in Is.* 2. 20–21 *vol.* 1. 447 τοιούτοι . . . οἱ δαίμονες, ἀσώματοι μὲν εἰσιν, . . . ἀλλ' οἰονεὶ ἀπεσαρκώθησαν, ταῖς τῶν ὑλικῶν ἐπιθυμίαις προσητηγότες . . . οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἄνθρωποι. Greg. Nyss. *c. Eun.* Jaeg. vol. 2 p. 289²⁴ M. 45. 901 C τῆς συμμείκτου φύσεως, ἣν προσαγορεύουσι (sc. the Egyptians) δαίμονα. ps.-Chrys. *in princip. indict.* &c. M. 59. 575 τοὺς ἀσωμάτους . . . δαίμονας. Theod. *in Is. ch.* 13. 21 Sch. 2. 265 ἀσώματος μὲν . . . ἡ τῶν δαιμόνων φύσις, ἐξαπατᾶν δὲ τοὺς ἀνθρώπους εἰωθῖα, ἀλλόκοτά τινα τούτοις ἐπιδεικνύουσι σχήματα. Diad. Phot. *perf. sp.* 81 δύο . . . γένη . . . τῶν πονηρῶν πνευμάτων . . . τὰ λεπτότερα τῇ ψυχῇ πολεμεῖ, τὰ δὲ ἄλλα (τὰ ὑλωδέστερα) τὴν σάρκα . . . αἰχμαλωτίζειν εἴωθεν.

(c) *their original moral condition—not created evil* Or. *c. Cels.* 4. 65 ὅτι . . . μὴ εἰσι, καθὸ δαίμονές εἰσι, δημιουργήματα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ μόνον καθὸ λογικοί τινες. *ib.* 7. 69 ἔστιν εἶδος τῶν ἐκπεσόντων θεοῦ τὸ τῶν δαιμόνων. *id. de pr.* 1. 8. 1 πρὸ τῶν αἰῶνων νόες ἦσαν πάντες καθαροί, καὶ οἱ δαίμονες καὶ αἱ ψυχαὶ καὶ οἱ ἄγγελοι. Theod. *haer. fab. comp.* 5. 8 γνώμη (voluntate) . . . πονηρὸς ὁ διάβολος καὶ οἱ τῆς ἐκείνου συμμορίας . . . ὁ διάβολος καὶ τῶν δαιμόνων τὸ στίφος σὺν τοῖς ἄλλοις ἀσωμάτοις . . . ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτράπησαν καὶ τῆς προτέρας ἐξέπεσον λήξεως. ps.-Dion. Areop. *D. N.* 4. 34 ἡ ἀλλοίωσις τῶν δαιμόνων ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ ὄντων ἀρχήθεν (cf. Io. Dam. *fid. orth.* 2. 4 p. 159 A).

(d) *their fall* Tat. *adv. Gr.* 8 ὑπόθεσις . . . αὐτοῖς (sc. δαίμοσι) τῆς ἀποστασίας οἱ ἄνθρωποι γίνονται. *ib.* 20 οἱ δαίμονες . . . ἀπ' οὐρανοῦ κατεβλήθησαν. Or. *c. Cels.* 4. 92 δαίμονές τινες φαῦλοι . . . ἀσεβεῖς πρὸς τὸ ἀληθῶς θεῖον καὶ τοὺς ἐν οὐρανῷ ἄγγέλους γεγενημένοι καὶ πεσόντες ἐξ οὐρανοῦ. *id. de pr.* 1. 8. 1 συναπέστησαν . . . αὐτῷ (the Devil) πᾶσαι αἱ ἄλλαι δυνάμεις. καὶ οἱ μὲν πᾶν ἁμαρτήσαντες δαίμονες ἐγένοντο· οἱ δὲ ἔτι ἔλαττον, ἄγγελοι· οἱ δὲ ἔτι ἔλαττον ἀρχάγγελοι. *vit. Bar. et Joas.* p. 46–47 συναπεσπᾶσθη . . . αὐτῷ (sc. τῷ διαβόλῳ) . . . πλήθος πολὺ τοῦ ὑπ' αὐτὸν τάγματος τῶν ἀγγέλων, οἴτινες, κακοὶ γεγονότες τὴν προαίρεσιν, . . . δαίμονες ὠνομάσθησαν.

(e) *their moral condition after their fall* Tat. *adv. Gr.* 14 τοῖς . . . δαίμοσιν.

τὸ πλημμελεῖν μείζον ἀποβέβηκεν διὰ τὸ ἄπειρον τῆς βιότητος. *ib.* 15 ἢ τῶν δαιμόνων ὑπόστασις οὐκ ἔχει μετανοίας τόπον. *Or. c. Cels.* 4. 92 δαίμονες . . . περὶ τὰ παχύτερα τῶν σωμάτων καὶ ἀκάθαρτα ἐπὶ γῆς καλινδοῦμενοι. *id. de pr.* 1. 8. I ἕκαστον πρὸς ὃ ἤμαρτε τιμωροῦμενος, τὸν μὲν ἐποίησε δαίμονα, τὸν δὲ ψυχὴν, τὸν δὲ ἄγγελον. *id. ib.* 2. 8. 4 τὰ . . . ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κακίας ἐλληλακτά ψυχροῖς καὶ ζοφεροῖς ἐνδυθῆναι σώμασι καὶ δαίμονας ἢ “πνευματικὰ τῆς πονηρίας” (*Eph.* 6. 12) εἶναι τε καὶ καλεῖσθαι.

(f) *dwell in the air* *Chrys. in ps.* 41 (42) *Ben.* 5. 137 D πόσοι δαίμονες εἰς τὸν ἀέρα φέρονται τούτων ;

(g) *are punished in Hell act. Carpi* 7 οἱ τούτους (the heathen gods) λατρεύοντες ἀφομοιοῦνται τῇ ματαιότητι τῶν δαιμόνων· καὶ σὺν αὐτοῖς ἀπόλλυνται ἐν γενεῇ. *mart. Pionii* 14. 11 δαίμονες ταρταραῖοι.

their punishment (according to Origen) *has an end, when they will be restored to their former state* *Or. de pr.* 2. 10. 8 πάντων ἀσεβῶν ἀνθρώπων καὶ πρὸς γε δαιμόνων ἢ κόλασις πέρασ ἔχει. καὶ ἀποκατασταθήσονται ἀσεβεῖς τε καὶ δαίμονες εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν τάξιν. *Leont. Byz. de Sect.* 10. 6 καὶ τοὺς δαίμονας δὲ καὶ ἀγγέλους λέγει (i. e. *Or.*) ἀποκαθίστασθαι.

(h) *their number* *Tat. adv. Gr.* 14 πολυκοιρανίην μᾶλλον ἤπερ τὴν μοναρχίαν ἐξησκῆκατε καθάπερ ἰσχυροῖς (cf. *Matt.* 12. 29) νομίζοντες τοῖς δαίμοσι κατακολουθεῖν.

(i) *have ranks and orders of their own* *Chrys. de incompr.* 4. 2 *Ben.* 1. 474 A ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας καὶ τοὺς δαίμονας οἶδε καλεῖν (*Eph.* 6. 12). *Pallad. hist. Laus.* 22 (28). *Cyr. ap. Cram. cat. in 2 Pet.* 2. 5 p. 91¹⁸ τοὺς μάλιστα τῶν δαιμόνων ἀρχικωτάτους.

(j) *help to create, or make themselves into, false gods* *Tat. adv. Gr.* 13 ἢ δὲ (ψυχῇ) . . . ζητοῦσα τὸν θεὸν . . . πολλοὺς θεοὺς ἀνετύπωσε τοῖς ἀντισοφιστεύουσι δαίμοσι κατακολουθοῦσα. *Or. c. Cels.* 3. 37 εἰσὶ καὶ ἐν ταῖς ἔξω σωμάτων ψυχαῖς καὶ ἀγγέλοις καὶ δαίμοσί τινες . . . ἐλκυσθέντες πρὸς τὸ ἑαυτοὺς ἀναγορεῦσαι θεοὺς. *ib.* 5. 38 οὐχ ὑπὸ ἀγαλματοποιῶν μόνων κατασκευάζεσθαι θεὸς ἀλλὰ καὶ ὑπὸ μάγων καὶ φαρμακῶν καὶ τῶν ἐπφοδαῖς αὐτῶν κηλουμένων δαιμόνων.

(k) *corrupt men* *Just. apol.* 2. 5 (*v. sup.*). *Tat. adv. Gr.* 16 δαίμονες . . . τὰς γνώμας αὐτῶν (ἀνθρώπων) παρατρέπουσι. *ib.* 17 δαιμόνων εἰσὶν ἐπιφοιτήσεις· καὶ ὁ νοσῶν (cf. next heading) καὶ ὁ λέγων ἔραν καὶ ὁ μισῶν καὶ ὁ βουλούμενος ἀμύνεσθαι τούτους λαμβάνουσιν βοηθοὺς. *et inf.* ἢ . . . τῶν δαιμόνων ἀσωτία τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ πρὸς τὸ κακοποιεῖν ἐχρήματο. *Or. c. Cels.* 6. 45 τὰς εἰς τοὺς γόητας γινομένας ἀπὸ δαιμόνων συνενργίας πρὸς τὰ φαυλότατα τῶν ἀνθρώπων ἀπατώντων. *ib.* 8. 64. *id. in lib. Jesu Nave hom.* 3. 4 τῆς Ἐκκλησίας . . . ἢ πρότερον πορνεία τῇ τῶν δαιμόνων ἐφύρετο (*Tit.* 3. 3). *id. in c. c. lib.* 2 *Berl. vol.* 8 p. 130²⁰ τῶν . . . πονηρῶν λογισμῶν καὶ τῶν συνερ-

γούντων ταῦτα δαιμόνων. Bas. *in Is.* 10. 20-21 vol. I. 566 πονηρὸς τις περιέρχεται δαιμόνων στρατὸς, διὰ τῶν τῆς ἡδονῆς δελεασμάτων τὰς ψυχὰς ἡμῶν καταστρεφόμενος. Chrys. *in Jo. hom.* 84 (83) Ben. 8. 502 ὅταν τις ἐπηρεάζῃ, μὴ πρὸς αὐτὸν ἴδῃς, ἀλλὰ πρὸς τὸν κινουῦντα δαίμονα. Synes. *de prov.* 9 p. 98 τῶν δαιμόνων . . . συγγενῶν ὄντων τῆς τῆδε φύσεως (*this lower world*, as opposed to heaven and οἱ θεοί) and *inf.* p. 100 ἐπιθυμίας . . . θυμοὺς ἐξάπτουσι δαίμονες.

preside over, incline men to, particular vices Or. *in Jer.* 28 (51). 21 *fragm.* 40 "Ἀναβάται ἵππων" οἱ δαίμονες οἱ ταῖς σαρκικαῖς ἡδοναῖς ἐπικαθήμενοι. id. *in Ezech. hom.* 6. 11 ὁ δαίμων τοῦ θυμοῦ, ὁ δαίμων τῆς κενοδοξίας, ὁ δαίμων τῆς λύπης καὶ . . . ἐκάστου πάθους ἢ δύναμις. Nil. *de or.* 90 τῆς πορνείας δαίμονα. id. *de mal. cog.* 2 ἐπὶ τῶν ἄλλων . . . λογισμῶν . . . ἀπὸ τοῦ πράγματος εὐρήσεις τὸν . . . ὑποβάλλοντα τὰς φαντασίας δαίμονα. id. *epip.* 2. 167, *et saep. al.* Diad. Phot. *perf. sp.* 96.

but the blame must not be laid on the demons, they cannot corrupt men without their consent Clem. *Str.* 6. 12. 98. 1 μὴ . . . λεγόντων ὡς ὁ . . . ἁμαρτάνων κατ' ἐνέργειαν δαιμόνων πλημμελεῖ (cf. Jo. Dam. *fid. orth.* 2. 4 p. 159 B, C). dub.-Chrys. *ecl.* 27 Ben. 12. 63; ἁμαρτίας . . . ἢ παντὸς δαίμονός ἐστι χαλεπωτέρα . . . οὐδεν πλέον ποιεῖς; καίτοι τὸ μὲν παρὰ δαίμονος ἐνοχλεῖσθαι χαλεπὸν οὐδέν· οὐ γὰρ εἰς γέενναν ἐμβαλεῖν τὸ δαιμόνιον δύναται.

reasons why God permits demons to assail us Max. Conf. *de char. cent.* 2. 67 διὰ πέντε αἰτίας φασὶ παραχωρεῖσθαι ἡμᾶς ὑπὸ Θεοῦ πολεμείσθαι ὑπὸ δαιμόνων.

they are not only our tempters, but our accusers Jo. Jejun. *serm. de poen.* M. 88. 1965 A αὐτοὶ (δαίμονες) διεγείρουσιν ἡμᾶς εἰς τὸ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτοὶ κατήγοροι γίνονται.

(1) *cause disease* Tat. *adv. Gr.* 16 δαίμονες . . . ἑαυτοῖς τούτων (νόσων) τὰς αἰτίας . . . προσγράφουσιν . . . ἐστι δὲ ὅτε καὶ αὐτοὶ χειμῶνι τῆς σφῶν ἀβελτερίας κραδαίνουσιν τὴν ἕξιν τοῦ σώματος· οἱ λόγῳ Θεοῦ δυνάμει πληττόμενοι . . . ἀπίσιν, καὶ ὁ κάμων θεραπεύεται. ps.-Clem. *hom.* 9. 9 ὑπὸ δαιμόνων ἀλλοκότοις πάθεσιν ἐνυβριζόμενοι.

and madness Or. c. Cels. 8. 63 τὰς ἀπὸ τῶν δαιμόνων ἐκστάσεις.

and other evils, but only to those who have subjected themselves to the demon's power Or. c. Cels. 8. 36.

except rarely with God's consent (e.g. in case of Job and the Gadarene swine) Jo. Dam. *fid. orth.* 2. 4. p. 159 B.

(m) *only pretend to cure disease, or cure by illicit means* Tat. *adv. Gr.* 18 οὐ θεραπεύουσιν οἱ δαίμονες, τέχνη δὲ τοὺς ἀνθρώπους αἰχμαλωτεύουσι. id. 17 τέχνη . . . τῆς θεοσεβείας τοὺς ἀνθρώπους παρατρέπουσι, ποίας αὐτοὺς καὶ ρίζαις πειθεσθαι παρασκευάζοντες. *mart. Bart.* 6. 15 ἀπεκρίθη ὁ δαίμων· Ὁ . . . διάβολος . . . ἡμᾶς πέμπει πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἵνα βλάπτοντες

πρώτον τὰ σώματα . . . εἰς τὰς ψυχὰς προσχωροῦμεν ὅταν ἡμῶν θυσιάζουσι . . . καὶ ὅταν ὑποχωροῦμεν, φαινόμεθα θεραπεύοντες αὐτοὺς (v. whole ch.).

Origen doubts whether they cure at all c. Cels. 8. 60. [Celsus (ib.) thinks that they are concerned with things mortal only, including the cure of disease (in his view, of course, they are demigods and good)].

but, even if they do cure, it is because the art of healing is morally indifferent, and is within the power of the bad as well as the good Or. c. Cels. 3. 25 ἵνα . . . δῶ ἱατρὸν τινα δαίμονα θεραπεύειν σώματα . . . Ἀσκλήπιον.

or, by permission, to test us Chrys. adv. Jud. 1. 7. Ben. 1. 598 Ε δαίμονες οὐ θεραπεύουσιν. εἰ δέ ποτε . . . ἵνα σὺ παιδευθῆς μηδὲ θεραπευόντων ἀνέχεσθαι τῶν δαιμόνων.

(n) *cause the writing of falsehoods Or. c. Cels. 3. 32 πονηροὶ τινες δαίμονες τοιαῦτα ψκονόμεσαν ἀναγραφῆναι (οὐ γὰρ πιστεύω ὅτι καὶ γενέσθαι ψκονόμεσαν).*

(o) *guard heathen rulers Or. c. Cels. 8. 6 οἱ δορυφόροι τῶν ἀρχόντων δαίμονες.*

(p) *punish the guilty, in this life Or. c. Cels. 8. 33 τάχα . . . ὡς ἄξιοι τῶν πονηρῶν ἐπιστάται καὶ κολασταὶ αὐτῶν . . . ἐτάχθησαν ἄρχιν τῶν ἑαυτοὺς ὑποταζάντων τῇ κακίᾳ καὶ οὐ τῷ θεῷ: ib. 34, 31 πάντα ταῦτα (sc. droughts, plagues, &c.) δαίμονες ὑπουργοῦσι δήμιοι. Synes. ep̄. 57 p. 192 ὅταν . . . δαίται κολαστῶν, χρῆται νῦν μὲν ἀγελάρχαις ἀκρίδων δαίμοσι· νῦν δὲ ὡν ἔργα λοιμοί· καὶ νῦν μὲν ἔθνει βαρβάρων· νῦν δὲ ἄρχοντι πονηρῷ (v. whole letter, e. g. p. 195 Ἀνδρόνικος, δαίμων ἀρήσιος): cf. ep̄. 44 p. 182.*

and in the future life Dion. Al. fragm. 7 Feltoe p. 64 οὔτοι (the bad) . . . καὶ ἐνθάδε καὶ μετὰ θάνατον ἅμα τοῖς παλαμναίοις ἔσονται δαίμοσι. Hegem. act. Arch. 11 (29) ἡ ψυχὴ μὴ γνοῦσα τὴν ἀλήθειαν παραδιδόται τοῖς δαίμοσιν, ὅπως δαμάσωσιν αὐτὴν ἐν ταῖς γέενναις τοῦ πυρός (this represents the Manichaean doctrine). Ath. in ps. 37 (38). 2 οἱ ταῖς κολάσει διακονοῦμενοι δαίμονες. Chrys. in princ. act. 3. 5 Ben. 3. 79 D οὐκ ἀνθρώπους ἔχουσιν (the Apostles), ἀλλ' αὐτὸν τὸν διάβολον καὶ τοὺς δαίμονας (as executioners), cf. ps.-Chrys. serm. in Job 3. 2. Ben. 6. 588.

but cannot injure Christians Or. c. Cels. 8. 34 οὐκ ἀναιροῦμεν . . . πολλοὺς εἶναι "δαίμονας ἐπὶ γῆς" ἀλλὰ φαμεν . . . αὐτοὺς . . . μηδὲν . . . δύνασθαι πρὸς τοὺς ἐνδουσαμένους τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ: cf. ib. 6. 41; 8. 36, 55; 4. 32. act. Petr. et Paul. 48 ἵνα δείξῃ ἑαυτὸν οὐ θεϊκοὺς ἔχειν ἀγγέλους ἀλλὰ κυνικοὺς δαίμονας (pass. Petr. et Paul. 27 ἀγγέλους) (Simon Magus had sent dogs to attack St Peter, which ran away). Doroth. doctr. 8. 5 εἰάν κινήσει πάντα τὰ μάγανα τῆς κακίας αὐτοῦ ὁ διάβολος μετὰ πάντων τῶν δαιμόνων . . . αἱ μεθοδεῖαι . . . συντρίβονται ὑπὸ τῆς ταπεινώσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ Χριστοῦ.

(q) *help the wicked* Hipp. *el.* 7. 28 ἐπειδὴ οἱ δαίμονες τοῖς πονηροῖς ἐβοήθουν, ἐληλυθέναι τὸν Σωτῆρα. Or. *in Apoc. schol.* 33 τῶν ἄλλων περιστάσεων τῶν διὰ Χριστὸν ἄς ἐπάγουσιν τοῖς Ἰησοῦ μαθηταῖς οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι τε καὶ δαίμονες.

(r) *did not create the world* Chrys. *in 1 Cor. hom.* 18 Ben. 10. 155 D ἄλλοι . . δαίμοσιν ἀνατιθέουσι τοῦ κόσμου τὴν δημιουργίαν.

(s) *and do not govern it* Chrys. *hom. daem. non gov. mund.* 6 Ben. 2. 256 D εἰ δαίμονες διψοῦν, οὐδὲν τῶν δαιμονώτων ἀνθρώπων ἄμεινόν (ἄν) διεκείμεθα, *et seq.*

(t) *have spiritual and supernatural knowledge* Clem. *eccl. proph.* 53 πάντες οἱ δαίμονες ἔγνωσαν ὅτι Κύριος ἦν ὁ ἀναστάς μετὰ τὸ πάθος [cf. *inf* (w)].

recognize Christ Or. *de voto* 22. 3.

can prophesy truly according to Origen Or. *c. Cels.* 3. 25 (Celsus thinks the same *ib.* 8. 60). *ib.* 4. 92 ἔχοντές τι περὶ τῶν μελλόντων διορατικόν, ἄτε γυμνοὶ τῶν γῆνιν σωμάτων τυγχάνοντες.

but Chrys. thinks otherwise in Jo. hom. 19 (18) Ben. 8. 112 τοῦτο . . ἔργον Θεοῦ, ὅπερ οὐδὲ μμήσασθαι δύναται ἂν οἱ δαίμονες.

and Theod. in Ezech. 21. 22 Sch. 2. 845 τῶν ἐσομένων οὐδὲν οἱ δαίμονες ἴσασι (they make guesses, right or wrong).

and Jo. Dam. fid. orth. 2. 4 p. 159 B, C τὰ . . μέλλοντα οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ οὐδὲ οἱ δαίμονες οἶδασι (but make guesses; also they can see things at a distance).

their knowledge is fallible Clem. *eccl. proph.* 53 ὁμοίως καὶ οἱ δαίμονες, ἐπεὶ καὶ Σολομῶντα ὑπώπτευσαν εἶναι τὸν Κύριον, ἔγνωσαν δὲ μὴ εἶναι, ἁμαρτόντος αὐτοῦ.

(u) *demons and magic*—

have kinship with animals Or. *c. Cels.* 4. 93 τῶν ἐκάστῳ ζῷῳ συγγενῶν δαιμόνων, *et inf.* ἔοικεν . . τις εἶναι ἐκάστῳ δαιμόνων εἶδει κοινωνία πρὸς ἕκαστον εἶδος ζῷων, *and enter into the bodies of the fiercer kinds* 92, 93.

augural flight of birds, &c., caused, and the knowledge of these communicated, by them Or. *c. Cels.* 4. 88 οἱ μὲν ἀπό τινων δαιμόνων ἢ θεῶν μαντικῶν φασὶ γίνεσθαι τὰς κινήσεις τοῖς ζῷοις, cf. 92, 93, 97. *ib.* 4. 88 εἴθ' εἰρόντων εἶτε παρὰ τινων δαιμόνων μαθόντων τὰ περὶ οἰωνῶν. Bas. *in Is.* vol. 1 p. 434 δαίμοσιν . . , οἱ τῷ κρατεῖν τοῦ ἀέρος ὄδε καὶ ὄδε στρέφειν ἐπινοοῦντες τοὺς ὄρνιθας, cf. p. 433.

invoked in magic and astrology Hipp. *el.* 4. 28. 3 τὸν Φρῆν ἢ τινα ἕτερον ἐπικαλοῦντες δαίμονα, *et al. saep.* and so in *fem. ib.* 4. 35 διηπεύουσιν δι' ἀέρος ἔμπυρον τὴν δαίμονα. Or. *c. Cels.* 1. 60. *id. in Exod. hom.* 8. 3 τούτους (δαίμονας) . . ἐν πίναξιν ἀστρολογικῶς καταγράφουσιν ἔν τε φυλακτηρίοις ἀποτρεπτικοῖς δαιμόνων ἢ προτρεπτικοῖς. Eus. *H. E.* 8. 14. 5

ἀρητοποιίας ἐπὶ δαιμόνων προκλήσεις . . . συνισταμένου. Epiph. *pan.* 1. 27. 3 (of Cargocratians) παρέδρους δαίμονας ἑαυτοῖς ἐπισπῶνται. Chrys. *in Rom. hom.* 25 (24) Ben. 9. 699 D.

employed by magicians usually for evil purposes Hipp. *el.* 5. 7 ὁ Σίμων (Magus) . . . τὰ μὲν παίξας πολλοὺς . . . τὰ δὲ καὶ διὰ δαιμόνων κακουργήσας. *ib.* 6. 20 τοὺς λεγομένους ὄνειροπόμπους δαίμονας. *ib.* 6. 39 μαγικῆς ἔμπειρος, ἃ μὲν διὰ κυβείας δρῶν, ἃ δὲ καὶ διὰ δαιμόνων ἡπάτα πολλοῦς (Marcus the Gnostic). *lib. Mos.* xvii 34 ap. *Adraxas* (A. Dieterich) p. 196^b αἱ ἀγαθαὶ ἀπόρροιαὶ τῶν ἀστέρων εἰσὶν δαίμονες καὶ Τύχαι καὶ Μοῖραι, cf. p. 194¹⁰. Or. *c. Cels.* 7. 69 τῶν καλούντων δαίμονας ἐπὶ . . . φίλτροις ἢ μισθήθροισ ἢ ἐπὶ κολύσεσι πράξεων. *ib.* 8. 61 δαιμόνων . . . ἐποδὰς καὶ βοτάνας οἰκείας δαίμοσι. *ib.* 2. 51. *const. Apost.* 6. 9. 2, 3 (of Simon Magus) μετεωρισθεὶς ὑπὸ δαιμόνων ἔπτατο εἰς ἀέρα. Theod. *in I Reg. int.* 63 (some say) δαίμονα . . . τινα λαοπλάνον . . . δεῖξαι τὸ σχῆμα τοῦ Σαμουήλ.

employed by Christians according to Celsus Cels. ap. Or. *c. Cels.* 6. 40 βιβλία βάρβαρα, δαιμόνων ὀνόματα ἔχοντα καὶ τερατείαις, cf. 1. 6.

according to Jews recognized Solomon as their master Leont. Byz. *serm.* 1 *in med. Pent.* M. 86^r. 1980 B ὁ Σολομὼν οὐκ ἔδεσπότευσε τῶν δαιμόνων ; οὐχὶ πάντας ὑφ' ἑν ὡς ἓνα συνέκλεισεν ; οὐχὶ μέχρι τῆς σήμερον τοῦτον δεδοίκασι ;

(v) *had great power before the coming of Christ, but were defeated at the Incarnation* Or. *c. Cels.* 1. 60 οἱ δαίμονες ἠτόνησαν . . . καταλυθείσης τῆς ἐνεργείας . . . ὑπὸ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἰησοῦ, cf. 3. 30. *Athan. et Zacch. dial.* 41 (ap. Conybeare p. 29) διὰ τοῦτο . . . ' τῶν ἰσχυρῶν ' δαιμόνων διέμερισε τὰ ' σκῦλα ' (understanding Is. 53. 12 as referring to the Incarnation, cf. Just. *Tryph.* 78 p. 176 and Chrys. *c. Jud. quod Chr. est deus* 5 Ben. 1. 564 c). *Meth. c. Porph.* 1 (Christ) τὰ κράτη τῶν τυραννούντων ἀνατρέψας δαιμόνων. *Bas. in Is.* 2. 18-19 *vol.* 1. 446. *anon.* ap. Cram. *cat. in Luc.* 3. 5 p. 29^g φάραγγας . . . τὰ πάθη καλεῖ, καὶ τὰς τῶν δαιμόνων ἀντιστάσεις.

and at Calvary Cyr. *Hier. cat. myst.* 1. 3 Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ αἷμα δαιμόνων καθέστηκε φυγαδεντήριον.

suffer in His presence Chrys. *in Matt. hom.* 28 (29) Ben. 7. 335 D (δαίμονες) τὰ ἀνίκηστα πύσχοντες ἀπὸ τῆς παρουσίας μόνης.

and are driven away by the sign of His Cross [cf. (6) (g)] Chrys. *in Matt. hom.* 54 (55) Ben. 7. 551 D κὰν οὕτως ἐντυπώσης αὐτὸν (sc. σταυρὸν) τῇ ὄψει, οὐδεὶς ἐγγὺς σου στήναι δυνήσεται τῶν ἀκαθάρτων δαιμόνων.

(w) *as familiar spirits, possess human bodies*, Just. *apol.* 1. 26 (Simon Magus) διὰ τῆς τῶν ἐνεργούντων δαιμόνων τέχνης δυνάμεις ποιήσας μαγικάς. *Iren. adv. haer.* 1. 13. 3 (Epiph. *pan.* 1. 34. 2) εἰκός . . . αἰτὸν (Marcus) δαίμονά τινα παρέδρον ἔχειν. *Serap. Ant. ep.* ap. *Eus. H. E.* 5. 19. 3

Σωτᾶς ὁ μακάριος . . . ἠθέλησε τὸν δαίμονα τὸν Πρισκίλλης ἐκβαλεῖν. Or. *in Jo. lib. 20. 36 (29)* φόβοι τῶν οὐ φοβερῶν καὶ περιχάραιαι ἐπὶ τοῖς μηδενὸς ἀξίους τίνων ἂν εἶη ἐνεργήματα ἢ δαιμόνων πληρωσάντων τοὺς μὴ δυναμένους μετὰ ἀληθείας λέγειν' "Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω". *act. Thom. 42 (29) tit.* Περὶ τοῦ δαίμονος τοῦ ἐνοικήσαντος εἰς τὴν γυναῖκα. *Eus. H. E. 4. 7. 9* (of the Gnostics) σεμννόμενοι . . . φίλτροις ὄνειροπομποῖς τε καὶ παρέδροις τισὶ δαίμοσιν. *ps.-Clem. hom. 9. 9* οἱ . . . δαίμονες . . . ὑπὸ τῶν ὑμετέρων χειρῶν εἰς τὰ ὑμέτερα εἰσκρίνεται σώματα. ἐνδομυχήσαντες γὰρ πολλῶ τῷ χρόνῳ καὶ τῇ ψυχῇ ἀνακίρνανται. *Bas. hom. adv. ir. 2 vol. 2. 84* τοὺς ὑπὸ δαιμόνων κατασχεθέντας. *const. Apost. 8. 32. 6* εἴαν δέ τις δαίμονα ἔχη, διδασκέσθω μὲν τὴν εὐσέβειαν, μὴ προσδεχέσθω δὲ εἰς κοινωνίαν, πρὶν ἂν καθαρισθῇ· εἰ δὲ θάνατος κατεπέλοι, προσδεχέσθω. *ib. 8. 47. 79* εἴαν τις δαίμονα ἔχη, κληρικὸς μὴ γινέσθω, ἀλλὰ μὴδὲ τοῖς πιστοῖς συνευχέσθω· καθαρισθεὶς δὲ προσδεχέσθω, καὶ, εἴαν ἦ ἄξιος, γινέσθω. *Chrys. adv. Jud. 1. 6 Ben. 1. 596 C* δαίμονες ἐνοικοῦσιν αὐτῶν (the Jews) ταῖς ψυχαῖς, καὶ χαλεπώτεροι τῶν προτέρων οἱ νῦν. *id. in I Cor. hom. 18 Ben. 10. 155 B* ὄψεται . . . τὸν πονηρὸν δαίμονα ἐκείνον (the Devil) . . . συμπεπλεγμένον αἰταῖς. *id. ad Stag. lib. 1. 1 Ben. 1. 156 D* ἐπεπήδησέ σου τῇ ψυχῇ . . . ὁ μιὰρὸς δαίμων ἐκεῖνος . . . then follows a description of the symptoms τὴν στρέβλωσιν τῶν χειρῶν, τὴν διαστροφὴν τῶν ὀφθαλμῶν, τὸν ἀπὸ τοῦ στόματος ἀφρόν, τὴν ἀποτρόπαιον καὶ ἄσημον ἐκείνην φανήν, τὸν τοῦ σώματος τρόμον, τὴν ἀνασθησίαν τὴν ἐπὶ πολὺ, τὸ ὄναρ τὸ κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην φανέν. *id. ib. 2. 1 init.* ὡς . . . σὲ ἀναπεῖθαι τὸν δαίμονα εἰς πέλαιος . . . ἀφανίσαι σαυτὸν . . . οὐ . . . ἐκείνου μόνου ἐστὶν αὕτη ἢ συμβουλή, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀθυμίας τῆς σῆς, καὶ ταύτης μᾶλλον ἢ ἐκείνου, τάχα δὲ καὶ μόνης ταύτης (note that Chrys. hesitates to ascribe to possession what may be result of depression), cf. *ib. p. 180 A et seq.* *Philostorg. mart. Artem. vetus Berl. ed. p. 167²* ὁ Ἰουλιανὸς ἐμμανῆς γενόμενος καὶ πληρῆ οἶκον ἑαυτὸν τοῦ δαίμονος καταστήσας, cf. *Theod. E. H. 3. 20 init.*; *id. ib. 4. 11.*

exorcized A. by Christ Or. *c. Cels. 8. 64* τοῦ καταλύσαντος μυρίους δαίμονας Ἰησοῦ, cf. *7. 17. id. in Jo. lib. 20. 36 (29)* ἐρούμεν πάντων . . . ἀπελαύνεσθαι τοὺς δαίμονας ὑπὸ Ἰησοῦ τῶν . . . μηκέτι παραδεχομένων τὰς τῶν δαιμόνων ἐνεργείας.

B. *by Christians.*

by the Names of Christ or God, by prayer or psalm, or fasting, by the invocation of the Holy Spirit, or by breathing on those possessed (singly or in combination) *Just. apol. 2. 6* καταργούντες καὶ ἐκδιώκοντες τοὺς κατέχοντας τοὺς ἀνθρώπους δαίμονας. *Iren. adv. haer. 2. 32. 4 ap.* *Eus. H. E. 5. 7. 4.* Or. *c. Cels. 1. 46* ἐξαπθόδουσι (v. l. ἐξάγουσι) δαίμονας (by the Spirit). *ib. 7. 67* ὥστε . . . ἀπελαύνειν αὐτοὺς (δαίμονας) εὐχαῖς . . . ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ψυχῶν καὶ ἀπὸ τῶν τόπων, ἐν οἷς αὐτοὺς ἰδρύκασιν, ἐστ' ὅτε δὲ καὶ

ἀπὸ τῶν ζώων. πολλάκις γὰρ ἐπὶ τῇ λύμῃ καὶ τῶν τοιούτων ἐνεργοῦσί τινα οἱ δαίμονες. *Cels. ap. Or. c. Cels. i. 68. Or. c. Cels. 8. 43* ἀπελαύνοντας ἀπὸ τῶν ξοάνων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων καὶ ψυχῶν Χριστιανούς ἀμύνεσθαι νομίζουσιν οἱ δαίμονες. *ib. i. 25* Ἰησοῦς οὐ τὸ ὄνομα μυρίους . . . ἐώραται δαίμονας ἐξελάσαν ψυχῶν καὶ σωμάτων. *ib. i. 67* τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ ἐκστάσεις . . . διανοίας ἀνθρώπων ἀφίστησι καὶ δαίμονας . . . καὶ νόσους. *ib. 7. 4* τὸ τῶν δαιμόνων γένος οὗς οὐκ ὀλίγοι Χριστιανῶν ἀπελαύνουσι . . . μόνῃ εὐχῇ καὶ ὀρκώσεσιν ἀπλουστέραις. *ib. 3. 36. Dion. Al. fragm. 9 (Eus. H. E. 7. 10. 4)* ἦσαν ἱκανοὶ . . . μόνον ἐμπνέοντες καὶ φθεγγόμενοι διασκεδάσαι τὰς τῶν ἀλιτηρίων δαιμόνων ἐπιβουλὰς. *act. Thom. 20* cast out by St Thomas; *act. Phil. 12 (7)* by St Philip; *mart. Matt. 5* by St Matthew. *Cyr. Hier. cat. myst. 2. 3, v. next section. Bas. in ps. i. 2 vol. i. 91 A* ψαλμὸς δαιμόνων φυγαδευτήριον, cf. *Mac. Aeg. hom. 25 sub fin. const. Apost. 8. i. 4* οὐκ ἐπάναγκες . . . πάντα πιστὸν δαίμονας ἐκβάλλειν . . . ἀλλὰ τὸν ἀξιοθέητα χαρίσματος. *ib. 8. 2. 3* οὐδὲ οἱ δαίμονας ἐλαύνοντες ἐκ τῆς τοῦτων ὑποχωρήσεως ὁσιωθήσονται (if themselves bad). *act. Phil. 28 (33). Chrys. de roen. hom. 5 Ben. 2. 309 D* οὐ γὰρ ἡμῖν ἐστὶ φοβερὰ (i. e. fasting) ἀλλὰ τῇ τῶν δαιμόνων φύσει. *act. Jo. 41* οὐ (Θεοῦ) ὀνόματι φεύγει πᾶς δαίμων. *mart. Andr. prius 3* ὄνομα . . . Ἰησοῦ, δι' οὗ . . . δαίμονας ἐκβάλλει (cf. 16). *ib. 12* Θεὸς . . . δι' οὗ τὸ . . . στίφος τῶν δαιμόνων εἰς ἄβυσσον ῥέριπται. *mart. Bart. 6. 17* εἶπε (Bartholomew) πρὸς τὸν δαίμονα τὸν ἐνοικούντα ἐν αὐτῷ (the idol), Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ . . . Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔξελθε ἐκ τούτου τοῦ εἰδώλου καὶ ὑπαγε εἰς ἔρημον τόπον.

through the holy oil *Cyr. Hier. cat. myst. 2. 3* ὡσπερ . . . τὰ ἐμφυσήματα τῶν ἁγίων καὶ ἡ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ ἐπίκλησις . . . ἐκδιώκει δαίμονας, οὕτω καὶ τὸ ἐπορκιστὸν . . . ἔλαιον . . . δύναμιν . . . λαμβάνει, ὥστε . . . τοῦ πονηροῦ ἐκδιώκειν τὰς δυνάμεις. *const. Apost. 8. 29* (in the Blessing of Water and Oil) δὸς δύναμιν . . . δαιμόνων φυγαδευτικὴν (cf. *Serap. Sacr. 17 (5)*).

by bringing the possessed to the graves of the martyrs *Chrys. in Julian. mart. 2 Ben. 2. 674 D, cf. id. ad Stag. lib. i sub fin. Ben. i. 179 A.*

C. by heathen.

through the use of the Sacred Names *Or. c. Cels. 4. 33* τοὺς ἀπὸ τοῦ ἔθνους χρῆσθαι . . . ἐν τῷ κατεπάδειν δαίμονας τῷ ὀ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὀ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὀ θεὸς Ἰακώβ: cf. *i. 22.*

enter men's bodies for the enjoyment of food, &c. [cf. (6) (d)] *ps.-Clem. hom. 9. 10* τὸ . . . τοὺς δαίμονας γλίχσθαι εἰς τὰ ἀνθρώπων εἰσδύειν σώματα αἰτία αὕτη. πνεύματα ὄντες καὶ τὴν ἐπιθυμίαν ἔχοντες εἰς βρωτὰ . . . μεταλαμβάνειν δὲ μὴ δυνάμενοι διὰ τὸ . . . δεῖσθαι ὀργάνων.

speak from the body of the possessed *act. Thom. 46 (43)* ὁ δαίμων ἔκλαιεν λέγων Ἀφήμι σε τὴν καλλίστην μου σύζυγον. *act. Phil. 27 (22)* τῷ νύμφου δαίμων τις ἐπέστη, καὶ ἔκραζεν λέγων πρὸς με. *Pallad. hist. Laus. 22*

(28) ὁ . . . δαίμων μετὰ δυσφημίας ἔκραξε λέγων· Οὐκ ἐξέρχομαι, κακόγηρε (and whole ch.). *act. Andr. et. Matt.* 26 παραλαβὼν ὁ διάβολος ἐπὶ τὰ δαίμονας (v. l. δαιμόνια) πονηροὺς οὓς ὁ . . . Ἀνδρέας ἐξέβαλεν ἐκ τῶν περιχώρων . . . ἐχλεύαζον αὐτόν.

make all sorts of noises Nil. *de Or.* 97 ψόφους . . . καὶ κτύπους καὶ φωνὰς καὶ αἰκισμοὺς ἐκ δαιμόνων ἀκούσεται ὁ . . . ἐπιμελούμενος προσευχῆς.

strike, &c., their victims *act. Thom.* 64 ἐπῆλθον αὐταῖς . . . οἱ δαίμονες καὶ κατέβαλον αὐτάς, cf. 73; 170 (11). *Dorothe. doct.* 1. 13 τὸ κουκούλιον σύμβολόν ἐστι τῆς χάριτος τοῦ . . . θεοῦ . . . διὰ τοὺς ῥαπίζειν . . . καὶ τιτρώσκειν ἐπιχειροῦντας δαίμονας. *Eustrat. vit. Eutych.* 51 ἐκ συναντήματος . . . πονηροῦ δαίμονος . . . ἐπλήγη τοὺς πόδας ὁ παῖς.

kill them *act. Jo.* 13 θρεπτή τις . . . ληφθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀκαθάρτου δαίμονος ἔκειτο νεκρά.

give to heretics quasi-prophetic powers [cf. sup. (t)] *Iren. adv. haer.* 1. 7. 2 (1. 9. 1; 1. 13. 2) εἰκὸς αὐτὸν (Marcus the Gnostic) καὶ δαιμόνα τινα παρέδρον ἔχειν, δι' οὗ αὐτὸς τε προφητεύει δοκεῖ.

take the forms of animals and other disguises Nil. *de Or.* 107 τοῦ δαίμονος ἐν εἴδει δράκοντος περιελιχθέντος. *mart. Matt.* 14 ὁ δαίμων ὁ ἐν τῷ στρατιωτικῷ σχήματι φανείς. *Evagr. H. E.* 2. 13. 2 δαίμων . . . γυναικὶ εἰκασθεῖς, εἴτε ταῖς ἀληθείαις γυνή (cf. *Jo. Dam. fid. orth.* 2. 4 p. 159 B).

carry the souls of those possessed by them to hell-fire ps.-Clem. 9. 9 ἐπὶ τὴν ἐν τῇ τῶν ὄλων συντελείᾳ ὁ δαίμων . . . εἰς τὸ καθαῖρον πῦρ ἀποδοθῆ, ἢ συγκραθεῖσα αὐτῷ ψυχὴ ἀνάγκην ἔχει αὐτῇ μὲν . . . κολάζεσθαι, ὁ δὲ δαίμων ἡδεσθαι.

(x) *heretic views of demons.*

according to the Messaliani a demon accompanies each man from his birth, who can only be expelled by prayer *Theod. haer. fab.* 4. 11 ἐκάστῳ γάρ φασιν ἀνθρώπῳ τικτομένῳ . . . συνέπεσθαι δαίμονα, καὶ τοῦτον εἰς τὰς ἀτόπους πράξεις παρακινεῖν, cf. *id. E. H.* 4. 11 τὸν δαίμονα τὸν ἑνοικον (v. whole ch.), and *Tim. Presb. C. P. de rec. haer.* p. 401.

and this was true even of the body which Christ took from Mary *Tim. Presb. C. P. de rec. haer.* p. 402 λέγουσιν . . . ὅτι τὸ σῶμα ὃ ἀνέλαβεν ἐξ αὐτῆς (Μαρίας) ὁ Κύριος δαιμόνων ἦν πεπληρωμένον, καὶ ἐξέβαλεν τὰ δαιμόνια, καὶ οὕτως αὐτὸ ἐνεδύσατο.

their power over men denied by Posidonius *Philostorg. E. H.* 8. 10 λέγειν δ' αὐτὸν (Posidonius) οὐκ ὀρθῶς οὐχὶ δαιμόνων ἐπιθέσει τοὺς ἀνθρώπους ἐκβακχεύεσθαι, ὕγρων δὲ τινων κακοχυμίαν τὸ πάθος ἐργάζεσθαι.

(6) *heathen god* (cf. δαιμόνιον). This sense cannot be completely separated from sense (5). *Just. apol.* 1. 5 μὴ ἐπιστάμενοι δαίμονας εἶναι φαύλους, θεοὺς προσωνόμαζον. *ib.* 1. 12 δαιμόνων φαύλων, οἱ καὶ παρὰ τῶν ἀλόγως βιούντων αἰτοῦσι θύματα. *Tat. adv. Gr.* 8 οἱ δαίμονες . . .

μετὰ τοῦ ἡγουμένου αὐτῶν Διός. Athenag. *leg. pro Chr.* 26 τοῦ μὲν δαίμονας εἶναι τοὺς ἐπιβατεύοντας τοῖς ὀνόμασιν (the names of various gods) πίστις ἢ ἐκάστου αὐτῶν ἐνέργεια. Or. *c. Cels.* 3. 28 of Apollo. *ib.* 5. 46 of Zeus. *ib.* 7. 35 of oracular deities, cf. *ib.* 7. 3. *ib.* 7. 69 θεραπεία δαιμόνων ἐστὶν ἢ θεραπεία τῶν νομιζομένων θεῶν (Ps. 95 (96). 5). *id. in Jes. Nav. hom.* 16. 3 τῶν ἐν ἐκάστῳ ἔθνει δαιμόνων (conquered by Christ). *act. Carpi* 6 κιβδῆλοις φάσμασιν δαιμόνων. Eus. *H. E.* 9. 3 ἐπεγείρει κατὰ Χριστιανῶν τὸν δαίμονα (afterwards called τὸν θεόν, i.e. Zeus Philios). *id. ib.* 9. 8. 2 εἰδώλοις θύειν καὶ δαίμοσιν. *ib.* 8. 10. 2 δαιμόνων . . . ὧν δὴ ψετο θεῶν. *ib.* 4. 18. 3 *al.* Ath. *c. gent.* 1 πᾶσα δαιμόνων φαντασία τῷ σημείῳ τούτῳ ἀπελαύνεται. Eriph. *pan.* 1. 26. 16 τοῦ νῦν μὲν δαίμονος Διὸς πάλαι δὲ γόητος, τοῦ . . . θεοῦ μάτην νενομισμένου. Greg. Naz. *or.* 43 (20). 11. Bas. *hom. in Gord. mart.* 3 vol. 2. 144 φιλοπολέμῳ δαίμονι (sc. Marti). Greg. Nyss. *c. Eun.* Jaeg. vol. 2 p. 99²⁹ M. 45. 677 A. *const. Apost.* 2. 61. 1 οἶκον δαιμόνων. Chrys. *de sac.* 1. 5 *sub fin.* of Baal (1 Kings 18. 40), *al.* Philostorg. *E. H.* 7. 4 πάντα πράττειν ἐξ ὧν τὰ μὲν ἀκμάσῃ τὰ τῶν δαιμόνων, τὰ δὲ τῆς εὐσεβείας . . . εἰς ἀφαισισμόν συναλαβεῖν. *id. mart. Artem. vetus* Berl. p. 167²² (of the Christians) τοὺς ἀηγιήτους θεοὺς εἰδῶλα καὶ δαίμονας ἀποκαλοῦσιν. Theod. *E. H.* 3. 9. *id. ib.* 1. 16 (15) τῆς ἀκολάστου δαίμονος (cf. *ib.* 3. 21 (16)) Aphrodite. *ib.* 5. 21. 11 δαίμων τις μέλας. Gelas. *H. E.* 3. 10. 25 τὸν ἐν τῇ Κιλικίᾳ Πυθωνικὸν . . . δαίμονα.

(a) as according to Celsus they preside over certain objects eaten by men, those who eat these communicate with the presiding god or demon, according to Celsus Or. *c. Cels.* 8. 28, but according to the Christians only those who eat things offered to idols (Act. 15. 29). *ib.* 31 ἡμεῖς . . . “τοῦ συνεσιτιάσθαι δαίμοσι” τρόπους ἄλλους οὐκ ἴσμεν ἢ καθ’ οὓς τὰ . . . ἱερόθυτα ἐσθίει τις, for according to Or. not the demons but the angels preside over things natural *ib.* 8. 31, 32.

(b) not believed in by Epicureans Or. *c. Cels.* 3. 35.

(c) their substance matter, coarse or fine [cf. (5) (b)] Tat. *adv. Gr.* 12 οἱ δαίμονες οὓς ἡμεῖς οὕτω φατέ (as you Greeks call them, in cl. sense) σύμπηξιν ἐξ ὕλης λαβόντες, κηρησάμενοί τε πνεῦμα τὸ ἀπ’ αὐτῆς ἄσσωτοι . . . γεγόνασιν, οἱ μὲν τῶν αὐτῶν ἐπὶ τὸ καθαρώτερον τραπέντες, οἱ δὲ τῆς ὕλης ἐπιλεξάμενοι τὸ ἕλαττον καὶ κατὰ τὸ ὅμοιον αὐτῇ πολιτευόμενοι. Bas. *in Is.* 10. 11 vol. 1. 558 *fin.* τὰ ἀέρια σώματα αὐτῶν, ἥτοι καὶ πύρινα, ἣ καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στοιχείων μικτά.

they are lords therefore (like all evil spirits) of things earthly and unspiritual Or. *in Jer. Lam.* 4. 12 *fragm.* 107 λέγει δ’ ἂν “ βασιλεῖς τῆς γῆς ” καὶ τοὺς δαίμονας τοὺς τῶν χοϊκῶν βασιλεύσαντας.

(d) cannot live without the food of incense, &c., [cf. (5) (w)] Athenag. *leg.*

pro Chr. 27 οἱ περὶ τὴν ὕλην δαίμονες, λίχνοι περὶ τὰς κνίσσας. Or. *exh. ad mart.* 45 τὸν περὶ τῶν δαιμόνων λόγον, καὶ ὡς, ὑπὲρ τοῦ παραμένειν ἐν τῷ παχεῖ τούτῳ καὶ περιγεῖν αἴρι δεόμενοι τροφῆς τῆς διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων ἐπιτηροῦσιν ὅπη κνίσσα (and whole ch.). id. *c. Cels.* 3. 29 τῇ λιχνείᾳ τῶν φιλοσωμάτων δαιμόνων, cf. 4. 32. Bas. *in Is.* vol. 1. 398 δαίμοσι . . . αἱ θυσίαι φέρουσι τινα ἡδονὴν *et seq.*: *ib.* 558.

feed (like all evil spirits) on blood Or. *c. Cels.* 8. 30 τοῦ αἵματος ὅπερ φασὶν εἶναι τροφὴν δαιμόνων. id. *in Jer.* 51 (44). 21 *fragm.* 68 θεὸς . . . αἵματι καὶ κνίσσας οὐ τέρπεται, καθάπερ οἱ δαίμονες. Theod. *E. H.* 5. 26 τοῦ τοῖς αἵμασι ἐκείνους (of the amphitheatre) *τερπομένου δαίμονος*.

(e) *attached to certain localities, and variously named in various places* Or. *c. Cels.* 1. 24 τῶν ἐπὶ γῆς δαιμόνων, λαχόντων διαφόρους τόπους, cf. 3. 36 (of Egyptian gods).

and to images Or. *c. Cels.* 8. 41 ἂν ὧσι τινες δαίμονες ἐνδρυμένοι τισὶν ἀγάλμασι. *ib.* 8. 18 δαιμόνων λίχνων ἐφεδρευόντων τοῖς ἀψύχοις. id. *in Jer. Lam.* 2. 4 *fragm.* 46 ἀποκτείνας ἀντὶ τῶν εἰδώλων τοὺς ἐνοικῆσαντας δαίμονας. Ath. *in ps.* 5. 7 τοὺς δαίμονας, τοὺς ἐν τοῖς εἰδώλοις λέγοντας λόγους ψευδεῖς . . . καὶ χρησμούς. Bas. *in Is.* 10. 11 vol. 1. 558 τούτοις (sc. εἰδώλοις) . . . δαίμονες τινες . . . παρακαθέζονται. Chrys. *in ps.* 134 (135) Ben. 5. 395 C (ὁ δαίμων) προσεδρεύει . . . κινῶν . . . αὐτὰ (τὰ εἰδῶλα). id. *in Jo. hom.* 65 (64) Ben. 8. 392 *fin.* οὐδὲ ἐκείνος τὸ εἶδωλον, φησί, προσκυνεῖ, ἀλλὰ τὸν ἐνοικοῦντα δαίμονα. *act. Phil.* 20 (15) ὡς . . . τὰ εἰδῶλα συντριβήναι· ἔφυγον δὲ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς δαίμονες οἰκοῦντες ἐκβῶοντες. *mart. Bart.* 6. 17.

dwell not in the higher regions but on earth Or. *c. Cels.* 3. 35 δαιμόνων . . . τόπους ἐπὶ γῆς προκατειληφόντων, ἐπεὶ τῆς καθαρωτέρας οὐ δύνανται ἐφάψασθαι χώρας, *et pass.*; and so called *περίγειοι* *ib.* 8. 54, *al.* (by Cels. as well as Or.).

(f) *used of the divinities of the Ebionites, Gnostics, &c.* Hipp. *el.* 9. 4 τοῦ ξένου δαίμονος Ἑλλησασαί. Or. *c. Cels.* 6. 30 τῶν ἐπτὰ ἀρχόντων δαιμόνων of the Ophites. *Pist. Soph.* 140 ap. *Kopt. Gnost. Schr.* (Berl.) p. 238²³. *ib.* 39 p. 39²⁸ ἴδιος δαίμων dwelling in matter (ὕλη). Epiph. *pan.* 1. 25. 5 θεοὺς τε καὶ ἀγγέλους καὶ δαίμονας καὶ ἐπτὰ πνεύματα. *const. Apost.* 6. 16. 3 βάρβαρά τινα ὀνόματα ἐγγράφοντες καὶ ὡς αὐτοὶ φασὶν ἀγγέλων, τὸ δ' ἀληθὲς εἰπεῖν δαιμόνων τῶν αὐτοῖς ὑπηχούντων. *act. Jo.* 98. and in fem. Epiph. *pan.* 1. 26. 13 μία δαίμων.

(g) *defeated by the martyrs* [cf. (5) (w) B. *fin.*] Or. *c. Cels.* 8. 44 ἐπεὶ αἱ ψυχαὶ τῶν διὰ χριστιανισμὸν ἀποθνησκόντων . . . καθήρουν τὴν δύναμις τῶν δαιμόνων. Chrys. *de s. Bab.* Ben. 2. p. 559 *seq.*

put to flight by the sign of the Cross [cf. (5) (v)] Theod. *E. H.* 3. 3. 4

ἀπέδρασαν . . . οἱ δαίμονες τούτου (σταυροῦ) τὸν τύπον οὐκ ἐνεγκόντες ἰδεῖν.
Ath. c. gent. 1.

fly, confessing their defeat by the servants of Christ Theod. E. H.
4. 21 (18). 9.

(h) *their appearance* mart. Bart. 7 ὑπέδειξεν τὸν δαίμονα τὸν ἐν τῷ ἱερῷ κατοικοῦντα ὡς Αἰθίοπα μαῦρον . . . πρόσωπον δὲξὺ . . . σπανογένειος, τρίχας ἔχων ἄχρι ποδῶν, ὀφθαλμοὶ πυροειδεῖς, σπινθήρας ἐξερχομένας ἐκ τοῦ στόματος, καὶ ἐκ τῶν ῥινῶν . . . καπνὸς . . ., ἔχων πτερὰ ἀκανθώδη καθάπερ ὕστρις.

(i) *are punished in Hell* v. (5) (g).

(7) *The Devil, Satan* Tat. adv. Gr. 7 διὰ . . . τὴν παράβασιν . . . ὁ πρωτόγονος δαίμων ἀποδείκνυται καὶ τοῦτον οἱ μιμησάμενοι. Cels. ap. Or. c. Cels. 6. 42 διαβόλου δαίμονος. Or. c. Cels. 6. 11 ὁ ἐπιβουλεύων δαίμων πονηρὸς τῇ τοῦ Ἰησοῦ διδασκαλίᾳ. *ib.* 1. 31 (Christ died) ἐπὶ καθαιρέσει μεγάλου δαίμονος καὶ δαιμόνων ἄρχοντος. *ib.* 6. 44, 45 (and whole chs.) τοῦ πονηροῦ δαίμονος καὶ Σατανᾶ καὶ διαβόλου. ps.-Just. coh. ad Gr. 21 ὁ μισάνθρωπος δαίμων. Eus. P. E. 7. 10. 317 A πάρεστί τις ἐκάστῳ πονηρὸς δαίμων ἔφεδρος . . . καὶ τῆς ἀνθρώπων ἀρχῆθεν ἐπίβουλος σωτηρίας. *id.* H. E. 5. 21. 2 τῷ μισοκάλῳ δαίμονι. *ib.* 7. 31 τοῦ δαίμονος, αὐτοῦ δὴ τοῦ θεομάχου σατανᾶ. *ib.* 10. 4. 58 τις φθοροποιὸς δαίμων καὶ θήρες ἄγριοι νοητοί. *ib.* 3. 27. 1. *ib.* 10. 4. 14 φιλοπονήρου δαίμονος. Cyr. Hier. cat. myst. 1. 3 σοὶ ὁ . . . ἀρχέκακος . . . δαίμων ἕως αὐτῶν ἠκολούθει τῶν σωτηρίων ναμάτων. Chrys. in 1 Cor. hom. 18 Ben. 10. 155 B ὀψεται . . . τὸν πονηρὸν δαίμονα ἐκείνον . . . συμπεπλεγμένον αὐταῖς. Cyr. hom. pasch. 6. 5 p. 68 δαίμων . . . ὁ ἀρχέκακος ὁ τῆς ἁμαρτίας πατήρ. Theod. haer. fab. comph. 4. 12 ὁ ἀνθρωποκτόνος δαίμων, ὁ τοῦ ψεύδους πατήρ. *id.* H. E. 1. 2. 5 ὁ . . . δαίμων, ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀλάστωρ. Nonn. Pan. par. in Jo. 8. 124 Δαίμονος ἀντιπάλοιο (Jo. 8. 44 διαβόλου), cf. *ib.* 13. 9, 115; 17. 35, 55 (elsewhere in Nonn. = δαιμόνιον). Cosm. Ind. top. Chr. 2 p. 151. Evagr. H. E. 1. 1. 1. *ib.* 2. 5. 14 τοῦ βασκάνου . . . δαίμονος . . . ἐνὸς γράμματος ἐναλλαγὴν . . . τεχνάσαντος (sc. ἐν and ἐκ). anon. ap. Cram. cat. in 1 Tīm. 1. 20 p. 15¹².

(8) *a devil*, in metaph. sense Bas. ap. Sym. Met. serm. 16 de ingluv. et ebr. 4 vol. 3. 562 οἱ μὲν δαιμονῶντες ἐλεενοί· οἱ δὲ μεθύοντες . . . οὐδὲ τοῦ ἐλεεῖσθαι ἄξιοι, αὐθαιρέτῳ δαίμονι προσπαλαίοντες, cf. serm. 18 de ira et odio p. 566 fin., Chrys. in Jo. hom. 48 (47) Ben. 8. 287 ὀργῆς καὶ ματίας μέσον οὐδέν· ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστι δαίμων . . . δαιμονῶντος χαλεπώτερον. Evagr. H. E. 3. 41. 1 (to the historian Zosimus) Σὺ φῆς ᾧ ἀλιτήριε . . . δαίμων.

δαιμονῶ, *to be possessed by a devil* (cl.) Rhodon ap. Eus. H. E. 5. 13. 2 πειθόμενος ἀποφθέγμασι παρθένου δαιμονώσης. Clem. str. 1. 21. 143. 1

τῶν δαιμονίωντων, οἱ τὴν αὐτῶν οὐ φθέγγονται φωνὴν . . . ἀλλὰ τὴν τῶν ὑπεισιώντων δαιμόνων. id. *protr.* 1. 3. 1 (on Orpheus, &c.) ἐντέχνῳ τὴν γοητείᾳ δαιμονιώντες εἰς διαφθοράς. Hipp. *el.* 9. 16. Or. in *Jo. lib.* 13. 63 (60): 20. 36 (29). ps.-Clem. *hom.* 7. 10. Eust. Ant. *de engastr.* 4 τῆς . . . δαιμονίωσης γυναικός (the witch of Endor). anon. ap. Eus. *H. E.* 5. 16. 8 ὡς ἐπὶ ἐνεργουμένῳ καὶ δαιμονίῳντι (v. l. δαιμονίῳντι), *ib.* 7. 31. 1, 5. 28. 18. ps.-Just. *qu. ad. orth. qu.* 40 εἰ ἐν τοῖς δαιμονίῳσιν οἱ δαίμονες διηλεκῶς ἐνοικοῦσι, *ib. qu. et resp.* 41. Bas. ap. Sym. Met. *serm.* 16. 4 vol. 3. 562. Chrys. in *act. hom.* 17 Ben. 9. 140 E ἴδε μοι τῶν δαιμονίωντων τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τῶν μεθύοντων καὶ μαινομένων τί διεστῆκασιν ἀλλήλων; οὐχὶ μανία τὸ πᾶν ἐστὶ; id. in *Jo. hom.* 48 (47) Ben. 8. 287 ὀργῆς καὶ μαίνας μέσον οὐδέν· ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστὶ δαίμων (sc. ὀργή), μᾶλλον δὲ καὶ δαιμονίῳντος χαλεπώτερον: in these two passages Chrys. makes little distinction between *possession* and *madness*, but elsewhere he treats possession as *sui generis*, e. g. *hom. daem. non. quib. mund.* 6 Ben. 2. 256 D εἰ δαίμονες διψκουν, οὐδὲν τῶν δαιμονίωντων ἀνθρώπων ἄμεινον (ἀν) διεκέεμεθα, id. *de incompr.* 4 Ben. 1. 477 B τίνας ἔνεκεν ἐκείνη γίνεται πρὸ τῶν ἄλλων ἢ εὐχῆ, καὶ τί . . . τοὺς δαιμονίῳντας, καὶ τῇ μανίᾳ πονηρὰ κατεχομένους εἰσάγεσθαι κελεύει . . . ὁ διάκονος καὶ κλίνει τὰς κεφαλὰς, cf. id. *ad Stag. lib.* 1. 8 Ben. 1. 175 D, 181 C ἀρ' οὐ τοῦτο ἐστὶ τὸ δαιμονίῳν, τὸ οὕτω διακεῖσθαι τὴν ψυχὴν καὶ περὶ τὴν τῶν πραγμάτων σφάλλῃσθαι κρίσιν (here he insists on possession being spiritual mainly, not physical), *et seq., al.* Nil. Eul. 26 *fin.* Cyr. ap. Cram. *cat. in Luc.* 9. 37 *seq.* τὸν τοῦ δαιμονίῳντος πατρός (? πατέρα), cf. Matt. 17. 15. Cosm. Ind. *top. Chr.* 3 p. 164. Leont. Neap. *serm. in med. Pent.* M. 93. 1592 A δαιμονίῳντες . . . ταῖς ψυχαῖς, and in same sentence τοὺς δαιμονίῳντας αὐτῶν θεραπεύσαντι.

to be mad, foolish (it is very difficult sometimes to determine the *precise* sense intended) (cl.) Tat. *adv. Gr.* 22 εἰδόν τινα (an actor) . . . διὰ πηλῆης ὄψεως δαιμονίῳντα καὶ ποτὲ μὲν ὡς Ἀφροδίτην . . . γινόμενον (*raving*). Cels. ap. Or. c. Cels. 7. 40 οἱ δύστηνοι (the Christians) κακῶς δαιμονίῳντε καὶ ἀνασκοποῖζεσθε. ps.-Clem. *hom.* 1. 11 κατασιωπᾶν . . . αὐτὸν πειρώμενοι ὡς βάρβαρόν τινα δαιμονίῳντα. Eus. *laud. Const.* 16. 5 κατ' ἀλλήλων φωνήντες καὶ δαιμονίῳντες . . . πολέμοις καὶ μάχαις ἐσχόλαζον. id. *H. E.* 7. 31. 1 (of Manes) ὁ μαεὶς τὰς φρένας ἐπόννυμός τε τῆς δαιμονίῳσης αἰρέσεως (v. l. δαιμονίῳσης).

δαιμονιακός, adj. and subst. *demoniac*, possessed by a devil (late) Eus. *P. E.* 4. 15 p. 154 D τὸν μανιώδη καὶ δαιμονιακόν . . . τρόπον. Mac. Aeg. et Al. *act.* p. 275 δι' ἑνα δαιμονιακόν. So in Lat. form *daemoniacus* Sulp. Sev. *vit. Martin.* 18: Greg. Magn. *dial.* 1. 10 *sub. fin.*

δαιμονιάριος, (dim.) *miserable little demoniac*, *maniac acta synod. ad Quercum* (403 A. D.) ap. Phot. *bibl. cod.* 59 p. 18^a (among the charges

against Chrysostom) ἔκτον, ὅτι τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον λήρον ἐκάλει καὶ δαιμονιάριον (M. 64. 105).

δαιμονιάρης, *one possessed with a devil* (dim.) Leont. Neap. vit. S. Sym. 34 ὄντως δαιμονιάρης ἐστὶν καθαρός.

δαιμονιάρης, *prince of demoniacal arts or. hist. in fest. restit. imag.* ap. Combef. auct. nov. vol. 2 p. 718 A Ἰωάννην τὸν φρατριάρχην· μᾶλλον δὲ μαντιάρχην ἢ εἶπω καὶ δαιμονιάρχην.

δαιμονιασμός, *possession by a devil* Or. in Matt. tom. 13. 6 p. 578 τῶν γενεθλιαλόγων, τὴν αἰτίαν πάσης μανίας καὶ παντὸς δαιμονιασμοῦ ἀναφερόντων ἐπὶ τοὺς τῆς σελήνης σχηματισμούς.

δαιμονιάω, *to be possessed by a devil* (late) Just. apol. 2. 1 τοιούτους δικαστὰς . . . ὡς . . . ἄρχοντας δαιμονιώντας (v. l. δαιμονώοντας) φονεῖν ἡμᾶς παρασκευάζουσιν. act. Thadd. 2 ἀσθενεῖς . . . καὶ δαιμονιώντας ἰᾶσαι πάντας. id. 7 οἱ . . . δαιμονιώντες . . . ἐθεραπεύοντο, ἐξερχομένων τῶν πνευμάτων. Clem. ecl. proph. 15 ἐπὶ τινος δαιμονιώντος (Marc. 9. 18 seq.). Hipp. el. 9. 14 ἐπαιδίας τε . . . πρὸς τε κυνοδήκτους καὶ δαιμονιώντας καὶ ἑτέρας νόσοις κατεχομένους. Eus. dem. ev. 9. 13. 2 p. 447 c. Chrys. de Chanana. fin. Ben. 3. 443 E. Pallad. hist. Laus. 17 (19), al. Cyr. glaph. in Num. p. 381 εἰ μὴ τὸ ἐν Ἑλληνισι δαιμόνιον ὑπῆρχεν ἐν σοί· δαιμονιώντας γὰρ ἐκάλουν τοὺς εἰδωλολάτρας. Bas. Sel. or. 23 p. 128. mart. Matt. 23. Ammon. Presb. ap. Cram. cat. in Jo. 10. 17 p. 300¹⁷.

to be mad, insanely foolish (?) Eus. H. E. 7. 31. 1 (of Manes) ὁ μανεῖς τὰς φρένας ἐπώνυμός τε τῆς δαιμονιώσεως αἰρέσεως (Berl. δαιμονώσης).

δαιμονίζομαι, *to be possessed by a devil* (the only word used in N. T., whereas the Fathers use either the class. δαιμονιάω, or the late and rare δαιμονιάω q. v.) Or. in Jo. fr. 79 (in Jo. 11. 4) sub. fin. οἱ δαιμονιζόμενοι ὡς ἐπὶ οἰκείον τόπον εἰς τὰ μνημεῖα καταφεύγουσιν. act. Thom. 170 (11) συμβαίνει δαιμονισθῆναι ἕνα τῶν τοῦ Μισδαίου υἱῶν. mart. Matt. 5. lib. Mos. vi 30 ap. Abraxas (A. Dieterich) p. 188⁶ ἐν (? εἰ) δαιμονιζομένῳ εἴπης τὸ ὄνομα προσάγων τῷ ῥητὶ αὐτοῦ θεῖον καὶ ἀσφαλτον εὐθέως λαλήσει (sc. ὁ δαίμων) καὶ ἀπελεύσεται.

δαιμονικός, *like a spirit, phantom-like* Ign. ad Smyrn. 2 καὶ καθὼς φρονοῦσιν (the Docetic heretics), καὶ συμβήσεται αὐτοῖς, οὖσιν ἀσωμάτοις καὶ δαιμονικοῖς [Lightfoot in loc. 'phantom-like', in their opinions; comparing δαιμόνιον ἀσώματον in ch. 3 and Hieron. in Is. 18 (op. iv p. 774)]· belonging to, proper to, caused by evil spirits (late) Athenag. leg. pro Chr. 25 αἱ ἀπὸ τοῦναντίου πνεύματος δαιμονικαὶ κινήσεις καὶ ἐνέργειαι τὰς ἀτάκτους ταύτας ἐπιφόρας παρέχουσιν. Or. c. Cels. 8. 61 τὸ δὲ (ἦθος) . . . ὡς μοχθηρὸν . . . καὶ δαιμονικὸν μᾶλλον ἢ ἀνθρωπικὸν καταλείψει ὁ θεός . . . δαίμοσι.

Eus. *H. E.* 2. 3, 2 δαιμονικῆς (v. l. δεισιδαιμονικῆς) πολυθείας. id. *eccl. th.* 1. 12. 10 οἶδε . . . ἐνεργεία δαιμονικῆ τὸ δυσσεβές . . . προήκαντο ῥῆμα. Ath. *de Inc. Verb.* 48 φανερόν ἄν εἴη . . . μὴ εἶναι δαιμονικὴν τινα δύναμιν . . . Χριστόν (as opposed to δύναμις τοῦ Πατρὸς), al. Bas. in *Is.* 25 p. 399 A τῶν δαιμονικῶν σωμάτων, al. Chrys. *de Sac.* 3. 6 οἴστρον δαιμονικόν. id. in *1 Cor.* 8. 1 Ben. 10. 168 E δαιμονικῶν . . . τραπέζων (this might be assigned almost as fitly to the next head). id. in *1 Thess.* 3. 5-8 Ben. 11. 452 D τὸ ἐν ταῖς θλίψεσι σαλεύεσθαι δαιμονικόν (Field *διαβολικόν*) ἐστὶ (*the work of the Devil*), al. act. *Niceph.* 1 (Ruinart p. 283) τοῦ δαιμονικοῦ μίσους (*hatred inspired by an evil spirit*). Theod. *rel. hist.* sch. 3. 1169. Bas. *Sel. or.* 15. 2 p. 84, al. *mart. Matt.* 14 ἐμβριμῆσεται τῇ δαιμονικῇ φύσει (*he will lay his commands on the race of evil spirits*), καὶ ἐλευσόμεθα ἐπὶ τὰ δαίμονες. Dorothe. *ep.* 1 μὴ ἀνθρωπίνους λογισμοὺς θέλειν . . . περιγενέσθαι λογισμῶν δαιμονικῶν.

belonging to, caused by Demons, i. e. heathen gods (as all heathen gods were generally regarded as evil spirits it is sometimes difficult to distinguish this sense from the last) Eus. *vit. Const.* 3. 48 δαιμονικὰς ἐορτάς. *ib.* 2. 61 δαιμονικῆς . . . ἀπείργων τοὺς ἀρχομένους πλάνης. *ib.* 3. 27 λύθρους . . . δαιμονικοῖς. *const. Apost.* 2. 62. 4 ἀπέχεσθε . . . πάσης τῆς τῶν εἰδώλων πομπῆς . . . καὶ πάσης θεάς δαιμονικῆς, al. Bas. *Sel. or.* 8. 2 p. 47. Euthal. in *Cath. Ep̄p.* in 1 Jo. 5. 21 ἐν ᾧ περὶ ἀποχῆς δαιμονικοῦ σεβάσματος.

possessed by evil spirits, demoniac (late) Clem. *str.* 6. 12. 98. 1 τὰ . . . αὐτὰ τοῖς δαιμονίοις κατὰ τὸ ἁμαρτάνειν αἰρούμενος . . . γίνεται ἄνθρωπος δαιμονικός (Lat. *daemoniacus*, but perhaps *like a devil*). Eus. *H. E.* 7. 31 δαιμονικός τις ὢν καὶ μανιώδης (very rare in this sense, for which δαιμονιακός is more usual, cf. Lightfoot in Ign. *ad Smyrn.* 2).

δαιμονιόθυτος, *sacrificed to demons, i. e. heathen gods* Or. *c. Cels.* 8. 21 τὴν τῶν ὡς μὲν πρὸς ἀλήθειαν εἰδωλοθύτων χρῆσιν ἢ, ἢ ὡς οὕτως ὀνομάσω, δαιμονιοθύτων, ὡς δ' αὐτὸς προσαγορεύσαι ἄν, . . . ἱεροθύτων.

δαιμονιόληπτος, *possessed by an evil spirit* Just. *apol.* 1. 18 οἱ ψυχαῖς ἀποθανόντων λαμβανόμενοι . . . οὗς δαιμονιολήπτους καὶ μαινομένους καλοῦσι πάντες. id. *apol.* 2. 6 δαιμονιολήπτους . . . πολλοὺς . . . πολλοὶ τῶν . . . Χριστιανῶν . . . ἴασαντο.

δαιμονιόμορφος, *having the shape of demons, i. e. of heathen gods* Jo. *Dam. hom. in Ann. B. V. M.* vol. 2. 839 τὰ τῶν Ἑλλήνων χρυσότευκτά τε καὶ δαιμονιόμορφα . . . ξόανα.

δαιμόνιον, *a spirit, phantom* Ign. *ad Smyrn.* 3 (quoted Eus. *H. E.* 3. 36. 11. Origen refers this passage to the *Doctrina Petri*, Lightfoot says

ad loc. 'It is impossible to say whether Ignatius got it from oral tradition or from some written source') λάβετε, ψηλαφήσατέ με, καὶ ἴδετε ὅτι οὐκ εἰμὶ δαιμόνιον ἀσώματον (cf. Luc. 24. 38-39, Or. *de pr. praef.* 8). *const. Apost.* 6. 26. 3 δαιμόνια . . . ἄσαρκα φανταζόμενοι ἐκ νεκρῶν ἀναστήσεσθαι.

of the *genius* of Socrates (cl.) Clem. *str.* 1. 17. 83. 4 τῷ Σωκράτει τὸ δαιμόνιον. Or. *c. Cels.* 6. 8, cf. 4. 67.

an evil spirit (N. T. *pass.*) Barn. *ep.* 16. 7 ἦν πλήρης . . . (the temple of our hearts) εἰδωλολατρείας καὶ ἦν οἶκος δαιμονίων. Herm. *past. mand.* 2. 3 πονηρὰ ἢ καταλαλιά, ἀκατάστατον δαιμόνιον ἐστίν (cf. Or. *in Jo. lib.* 20. 36 (29) *inf.*). *ib. sim.* 9. 22. 3 μέγα . . . δαιμόν[ιον ἐστ]ιν [ἢ αὐθάδει]α. *ib. sim.* 9. 23. 5 εἶν καθαρίσθητε ἑαυτοὺς ἀπὸ τούτου τοῦ δαιμονίου (of anger). Just. *apol.* 1. 26 Μένανδρον . . . ἐνεργηθέντα . . . ὑπὸ τῶν δαιμονίων. *id. Tryph.* 78 οἱ . . . μάγοι (Matt. 2. 1), οἷτινες ἐσκυλευμένοι ἦσαν πρὸς . . . κακὰς πράξεις, τὰς ἐνεργουμένους ὑπὸ τοῦ δαιμονίου ἐκείνου. Iren. *adv. haer.* 1. 1. 10 (1. 5. 4) ὅθεν (sc. ἐκ λύπης) τὸν Διάβολον τὴν γένεσιν ἐσχικήναι . . . καὶ τὰ δαιμόνια (referring to the Valentinians). Clem. *exc. Theod.* 14 τὰ δαιμόνια "ἀσώματα" εἴρηται, οὐχ ὡς σῶμα μὴ ἔχοντα . . . ἀλλ' ὡς πρὸς σύγκρισιν τῶν σφζομένων πνευματικῶν σκιὰ ὄντα ἀσώματα εἴρηται (cf. Ign. *ad Smyrn.* 3 and Lightfoot *ad loc.*). *act. Thom.* 12 οἱ . . . πολλοὶ παῖδες ἄχρηστοι γίνονται, ὑπὸ δαιμονίων ὀχλούμενοι . . . γίνονται γὰρ ἢ σεληνιαζόμενοι . . . ἢ πηροὶ . . . ἢ μωροὶ (v. l. *potior* δαιμόνων). Or. *c. Cels.* 1. 31 ὡς εἶνα δίκαιον . . . ἀποτροπιασμοὺς ἐμποιεῖν φαύλων δαιμονίων, ἐνεργούντων λοιμοὺς κ.τ.λ. *id. ib.* 6. 41 (Christians) οὔτε μαγεία οὔτε δαιμονίους εἰσὶν ἀλωτοί. *id. in Jo. lib.* 20. 36 (29) οὐκ ὤκησαν . . . καὶ τὰ νομισθέντα ἂν ἐλάχιστα εἶναι τῶν ἁμαρτημάτων δαιμονίους προσάψαι οἱ φήσαντες τὴν ὀξυχολίαν δαιμόνιον εἶναι, ὁμοίως δὲ . . . τὴν καταλαλίαν. *id. ib.* 20. 40 (32) οἱ . . . ταῖς ἀγίαις γραφαῖς . . . πεπιστευκότες διαλαμβάνουσι περὶ τῶν παρὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐπ' ἀνθρώπων πραπτομένων, ὡς οὐ χωρὶς δαιμονίων . . . ἐπιτελουμένων. *id. in Jer. hom.* 12. 12 τὸ δαιμόνιον ὁ σεληνιασμός (Matt. 17. 19-20). *id. in 1 Sam.* 28. 3-25. 2 p. 491 ἐξουσίαν ἔχει δαιμόνιον ψυχῆς προφητικῆς; *id. de pr.* 1. 8. 4. *id. schol.* 35 *in Apoc.* 9. 20 ἵνα δαιμόνια νοῆτε τὰ ἐφεδρεύοντα πνεύματα τοῖς ἀψύχοις μορφώμασι, *al. Pist. Soph.* 139 (*et saep. al.*) ap. *Kopt. Gnost. Schr.* p. 236³⁶ (Berl.). Serap. *sacr.* 17 (5) χάρισαι δύναμιν θεραπευτικὴν ἐπὶ τὰ κτίσματα ταῦτα (*water and oil*), ὅπως . . . πᾶν δαιμόνιον καὶ πᾶσα νόσος . . . ἀπαλλαγῇ, cf. *ib.* 29 (17). *act. Philiph.* 37 (1) πολλὰ . . . δαιμόνια φυγαδεύόμενα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐβίων. *Goar rit. Gr.* p. 277 *3rd exorcism in the making of a catechumen* δαιμόνιον μεσημβριῶν (cf. *Sept. ps.* 90 (91). 6 ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ).

a *Demon*, i. e. heathen god (as all heathen gods were generally regarded as evil spirits it is sometimes difficult to distinguish this sense from the last) *lib. Enoch* 19 ἐπιθίειν τοῖς δαιμονίοις. Just. *Tryph.* 7 ψευδο-

προφήται . . . τὰ τῆς πλάνης πνεύματα καὶ δαιμόνια δοξολογοῦσιν. Tat. *adv. Gr.* 19 κόρην ἀρπάσαι θέλεις καὶ τὸ δαιμόνιον σοι συναγωνίσασθαι προαιρή. Clem. *str.* 7. 1. 4 δεισιδαίμων . . . ὁ δεδωὶς τὰ δαιμόνια. Tert. *apol.* 32 nescitis genios daemonas dici, et inde diminutiva voce daemonia. Or. *c. Cels.* 8. 36 τῷ τοῦ τόπου δαιμονίῳ. id. *ib.* 3. 2 πάντων τῶν παρὰ τοῖς ἔθνεσι νομιζομένων θεῶν καταφρονεῖν ὡς οὐ θεῶν ἀλλὰ δαιμονίων (Ps. 95 (96). 5). id. *ib.* 8. 13: 8. 55 τοῖς νεμομένοις τὴν γῆν δαιμονίοις. id. *exh. ad mart.* 32 μή ποτε εἰδωλολατρήσωμεν καὶ τοῖς δαιμονίοις ἑαυτοὺς ὑποτάξωμεν· τὰ γὰρ εἰδῶλα τῶν ἔθνῶν δαιμόνια, *al. saep.* Eus. *H. E.* 7. 17 τὸ λαοπλάνον δαιμόνιον (? Pan). Bas. *in Is.* 10. 11 vol. 1. 588 τὰ λίχνα δαιμόνια, θηρώμενα τὴν ἀπὸ τῶν αἱμάτων . . . τῶν θυσῶν ἀπόλαυσι, περὶ τοὺς βωμοὺς εἰλείται. id. *ib.* p. 559 τὰ . . . δαιμόνια, τὰ προσδιατρίβοντα τῷ περιγίῳ τόπῳ . . . εἰς τὸν οἰκίον τῆς ἀβύσσου ἀπελαθήσεται τόπον. Greg. Nyss. *c. Eun.* Jaeg. *lib.* 3 tom. 2 p. 75¹⁶ M. 45. 648 D cf. p. 477 A (referring to ps. 95 (96). 5). Chrys. *in illud Is., ego dominus* 5 Ben. 6. 154 A. *act. Philipp.* 136 (30). Philostorg. *H. E.* 7. 8 and 12. Job. Mon. *de Inc.* 1 M. 86². 3316 A ἡ τῶν ἔθνῶν πληθὺς, ἡ . . . καθέδρα δαιμονίων τυγχάνουσα. *The Devil, Satan* Or. *in Jo. lib.* 20. 36 (29) τοῦ δαιμονίου ἡμᾶς νικῆσαντος καὶ τὸ ἡγεμονικὸν ἡμῶν θολώσαντος ταῦτα πάσχομεν (Lat. *diabolus*). Nonn. *par. in Jo. lib.* 17. 42 δαιμονίου φθισήγορος υἱὸς ὀλέθρου (Jo. 17. 12 ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας), unless δαιμονίου is an adj. here wrought by an evil spirit.

something sent from heaven, good fortune (akin to cl. use) Procop. *Gaz. ep.* 42 πανταχόθεν . . . ψηφίζεται τὸ δαιμόνιον μηδὲν μένειν οἶον καὶ γέγονε.

δαιμόνιος, *heaven-sent, divine, superhuman* (cl.) of persons: Jos. ap. Eus. *H. E.* 3. 8. 9 νομίσαντες . . . οἱ ἄρχοντες . . . δαιμονιώτερον εἶναι τὸ κίνημα τάνδρός (Christ); of things: Cels. ap. Or. *c. Cels.* 8. 48 δαιμονίων τινῶν δυνάμεων, *et inf. ἔργων.* id. 1. 21 ὄνομα δαιμόνιον ἔσχε Μωϋσῆς. id. 5. 34 τὰ δαιμόνια (*things divine*), *al.* Or. *c. Cels.* 4. 90 τῶν δαιμονίων χρηστηρίων (here only in Or. himself).

caused by evil spirits Greg. Nyss. *c. Eun.* Jaeg. *lib.* 3 tom. 6 p. 194¹⁶ M. 45. 789 B τοῖς ὑπὸ δαιμονίας νόσου παραπεπληγῶσι.

δαιμονίως, *by divine power, miraculously* (cl.) Cels. ap. Or. *c. Cels.* 3. 26 Ἀριστέαν . . . ἀφανισθέντα . . . οὕτως δαιμονίως ἐξ ἀνθρώπων.

δαιμονισμός, *possession by an evil spirit* Or. *c. Cels.* 8. 66 τοῖς ἀπὸ δαιμονισμοῦ . . . ἀναφέρονσιν. id. 8. 58 οὐκ ὀλίγους ἀπὸ νόσων καὶ δαιμονισμῶν . . . ἰάσατο.

δαιμόνισσα, *she-demon, demoness* lib. *Mos.* xvi 49 ap. Diet. *Abrahas* p. 194¹⁰ ἄγγελοι, ἀρχάγγελοι, δαίμονες, δαιμόνισσαι (all of whom are subject to the Ὀυδοάς).

δαιμονιώδης, *belonging to evil spirits, devilish* (very late, Jac. 3. 15) Or. *de pr.* 2. 8. 3 (v) ἐξ ἀγγελικῆς μὲν καταστάσεως . . . ψυχικὴν κατάστασιν γενέσθαι, ἐκ δὲ ψυχικῆς δαιμονιώδη καὶ ἀνθρωπίνην. Ath. *decr. Nic.* 5 *fin.* δευχθήσεται . . . οὐχ ὑγιῆς, ἀλλὰ τις δαιμονιώδης αὐτῶν ἢ αἵρεσις. Epiph. *pan.* 1. 42. 14 τῆς ἑαυτῶν δαιμονιώδους διδασκαλίας. Greg. Nyss. *or. dom.* 1 p. 720 B τὰς . . . δαιμονιώδεις ἐπιβουλὰς, δι' ὧν ἐπάγεται τοῖς ἀνθρώποις τὰ πονηρὰ πρὸς ἀμαρτίαν συμπτώματα. Nil. *ephr.* 2. 139 ποτὲ μὲν κρύπτονται ἔνδον παρ' ἡμῖν οἱ δαιμονιώδεις λογισμοί, cf. *ib.* 4. 29. *ib.* 3. 33 p. 311 τὸν δὲ θυμὸν κίνησιν δαιμονιώδη . . . ἔλεγεν, cf. *ib.* 3. 34, and Pallad. *hist. Laus.* 58 (98). Cyr. *in Zech.* 6. 9-15 p. 706 B τῆς δαιμονιώδους ἀπάτης. id. *in Os.* 6. 1-3 ἀχλύος . . . τῆς δαιμονιώδους. id. *in ps.* 9. 23 τὴν ἐγκόσμιον ταύτην καὶ δαιμονιώδη καὶ ψυχικὴν σοφίαν. Diad. Phot. *de perf. sp.* 26, al. Dorothe. *doctr.* 21 *resp.* 6. Jo. Clim. *sc. par.* 23 p. 290 *imit.* δαιμονιώδες ἦθος. Max. Conf. *in ps.* 59 (60). 5-7. Jo. Dam. *ep. ad Theoph.* *Imp.* 9 vol. 1. 633 φαρμακείαις καὶ δαιμονιώδεσιν οἰωνίσμασι.

δαιμονιωδῶς (δαιμωνιωδῶς), *like one possessed, madly* Pallad. *hist. Laus.* 52 M. 34. 1140 B-C (not in Butler) ὡς . . . ἴδε τὸ πλῆθος ἐξαίφνης δαιμωνιωδῶς κατὰ τὴν χώραν μαινόμενον. Sophron. *ep. Syn.* M. 87^a. 3184 A δόξη . . . ἣ δεσποτεία δαιμωνιωδῶς ἀναβράττονσι (Lat. *daemontiose scaturiunt*).

δαιμονομανία, *madness of devil-worship*, anon. ap. Cram. *cat. in Apoc.* 9. 21 p. 325⁵¹ παρέθεντο πρὸς τὰ πρῶτα τῆς δαιμονομανίας καὶ εἰδωλολατρείας.

δαιμονώδης, *devilish* Chrys. *in ps.* 11 (12) 4 Ben. 5. 120 B ὃ διαβολικοῦ ῥήματος, ὃ ψυχῆς δαιμονώδους.

δαιμοχαίρω, *to rejoice in a devil* Ath. *de tit. ps.* 105 (106). 58 Βεελφεγῶρ . . . ἐρμηνεύεται εἶδος ἀσχημοσύνης, καὶ δαιμοχαίρων.

NOTES ON THE ARMENIAN VERSION OF IRENÆUS *ADV. HAERESSES* IV, V

IN compiling the Schedule of Variants printed as an appendix to *Novum Testamentum Sancti Irenæi* (Oxford, 1923) I took Harvey's text of Irenæus as a convenient and accessible standard, and merely dealt with points at which the Latin version of the N. T. quotations was not supported by the Armenian in its rendering of the underlying Greek. I had hoped that it might be possible to treat the whole of Bks. IV and V on the same principle as had been applicable to these quotations.